

KHOA HỌC & PHÁT TRIỂN

CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA BỘ KHOA HỌC & CÔNG NGHỆ

BÁO ĐIỆN TỬ: [HTTP://KHOAHOCPHATTRIEN.VN](http://KHOAHOCPHATTRIEN.VN)

MÍT TINH KỶ NIỆM
NGÀY TIÊU CHUẨN THẾ GIỚI

“CÔNG NGHỆ” XÚC TIẾN
CẦN CHUYÊN NGHIỆP HƠN

CẦN LẮM “SỨC KHỎE”
DOANH NGHIỆP

Cơ chế tài chính và chế độ đãi ngộ là hai món nợ phải trả

“Hai vấn đề lớn tôi phải trả nợ cho dù tôi chỉ làm lãnh đạo Bộ KH&CN một thời gian ngắn: Nợ thứ nhất là cơ chế tài chính cho KH&CN, nợ thứ hai là chế độ đãi ngộ và trọng dụng cán bộ KH&CN”.

Bộ trưởng Bộ KH&CN Nguyễn Quân đã nói như vậy tại lễ khai khóa ĐH Quốc gia TPHCM năm học 2015 tại hội trường nhà điều hành ĐH Quốc gia TPHCM, sáng 12/10.

Theo Bộ trưởng Nguyễn Quân, hiện mức đầu tư của Việt Nam dành cho nghiên cứu khoa học còn ở mức thấp. Hằng năm, Nhà nước chỉ dành cho ngành 2% tổng chi ngân sách quốc gia - tương đương khoảng 1 tỷ USD, thấp hơn rất nhiều so với các nước xung quanh.

PV

Hội nghị tập huấn công tác tổ chức cán bộ năm 2015

Bộ KH&CN vừa tổ chức hội nghị tổng kết, đánh giá những kết quả đã đạt được trong công tác tổ chức cán bộ từ tháng 7/2014 đến tháng 9/2015, đồng thời hướng dẫn các đơn vị trực thuộc bộ thực hiện các công việc về tổ chức cán bộ trong thời gian tới. Tại hội nghị, các cán bộ cũng có dịp trao đổi, thảo luận những khó khăn, tồn tại và hạn chế trong công tác tổ chức cán bộ của bộ để đề ra biện pháp khắc phục.

Phát biểu chỉ đạo hội nghị, Thứ trưởng Trần Quốc Khánh cho biết, trong thời gian qua công tác tổ chức cán bộ đã có nhiều chuyển biến tích cực, Bộ KH&CN đã và đang phối hợp với các đơn vị của bộ xây dựng và hoàn thành nhiều văn bản theo chỉ đạo của Chính phủ và Thủ tướng Chính phủ cũng như các văn bản theo chỉ đạo của lãnh đạo Bộ KH&CN.

PN

HƯỚNG TỚI NGÀY 20/10

Một ngày ở nơi nhiều nữ nhất Bộ KH&CN

XEM TRANG 8-9

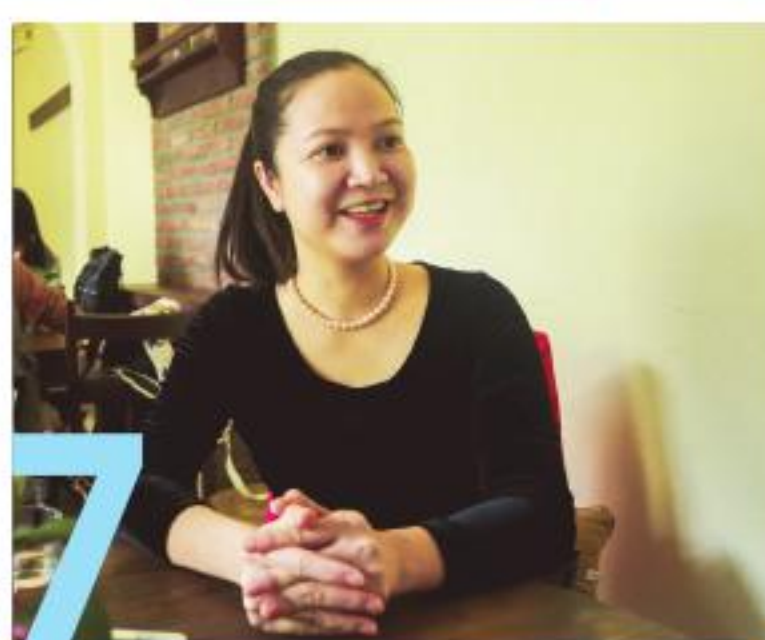

NHÀ KHOA HỌC NỮ:
MONG BÌNH ĐẲNG,
KHÔNG CẦN ƯU TIÊN

CHUYÊN CAO - THẤP HỆ ĐẠI HỌC TRỰC TUYẾN

QUYỀN NĂNG CỦA MẠNG XÃ HỘI VỚI PHÁI ĐẸP

NỮ TIẾN SĨ 8X KỂ CHUYỆN... SHOPPING VÀ LÀM ĐẸP

NHÀ NỮ KHOA HỌC CÓ CHIỀU CAO TÍNH TỪ ĐẦU LÊN CÁC VÌ SAO

14

Đầu tư vào Khu CNC Hoà Lạc, doanh nghiệp được miễn thuế

Sẽ miễn thuế thu nhập doanh nghiệp đối với thu nhập từ chuyển giao công nghệ thuộc lĩnh vực ưu tiên tại Khu công nghệ cao (CNC) Hoà Lạc.

Đây là một trong những nội dung được đề cập tại dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ ban hành cơ chế, chính sách đặc thù đối với Khu CNC Hoà Lạc. Hiện dự thảo đang được lấy ý kiến đóng góp từ các cơ quan, doanh nghiệp, cá nhân để trình Thủ tướng Chính phủ ban hành.

Theo dự thảo, quyết định này quy định sẽ miễn thuế thu nhập doanh nghiệp đối với thu nhập từ chuyển giao công nghệ thuộc lĩnh vực ưu tiên chuyển giao công nghệ cho tổ chức, cá nhân tại khu CNC.

Dự thảo cũng quy định, miễn thuế đối với nguyên liệu, vật tư, linh kiện nhập khẩu để sản xuất hàng hóa xuất khẩu; miễn thuế đối với hàng hóa nhập khẩu để tạo tài sản cố định của dự án theo quy định tại Luật Thuế xuất khẩu, Thuế nhập khẩu. Dự thảo cũng quy định thuế suất thuế giá trị gia tăng 0% đối với hàng hóa, dịch vụ xuất khẩu; thuế suất thuế giá trị gia tăng 0% đối với nhà ở cho chuyên gia, người lao động làm việc trực tiếp tại khu CNC; thuế suất thuế giá trị gia tăng 5% đối với dịch vụ khoa học và công nghệ thực hiện tại khu CNC...

BN

Tạo môi trường huy động khu vực tư nhân nghiên cứu và đổi mới công nghệ

Thông tin này được đưa ra tại hội thảo "Tình hình phân bổ và sử dụng ngân sách dành cho khoa học và công nghệ giai đoạn 2011-2015" - do Ủy ban Khoa học công nghệ và môi trường của Quốc hội phối hợp với Liên hiệp Hội KH&KT Việt Nam vừa tổ chức.

Hiện nay, hệ thống văn bản pháp luật về hoạt động KH&CN đang tiếp tục được hoàn thiện theo tinh thần đổi mới mạnh mẽ nhằm đưa KH&CN thực sự là động lực quan trọng để phát triển lực lượng sản xuất hiện đại, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả cũng như sức cạnh tranh của nền kinh tế.

Tại hội thảo, các đại biểu đã thảo luận và đóng góp những ý kiến cùng các giải pháp trong việc đổi mới cơ chế huy động ngân sách nhà nước phát triển KH&CN, đổi mới cơ chế quản lý đối với đề tài KH&CN cấp quốc gia và đổi mới cơ chế tài chính đối với đơn vị sự nghiệp KH&CN...

Đặc biệt, nhiều ý kiến cho rằng các cơ quan quản lý cần xây dựng hành lang pháp lý, tạo môi trường thuận lợi để huy động khu vực tư nhân và doanh nghiệp đầu tư cho nghiên cứu và đổi mới công nghệ. Đây là yếu tố quan trọng để nâng cao chất lượng sản phẩm trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng mạnh mẽ.

PV

Công bố Thư viện Đổi mới Sáng tạo mở

Dự án Đối tác đổi mới sáng tạo Việt Nam - Phần Lan (IPP) vừa công bố giáo án đổi mới sáng tạo và Thư viện đổi mới sáng tạo (ToT) mở đến công chúng. Chương trình này bao gồm một gói tổng thể gồm các video bài giảng, các bản trình chiếu, bài tập và tài liệu của chương trình ToT kéo dài 02 tháng và Trại khởi động đổi mới sáng tạo kéo dài 04 ngày.

Các nội dung này được đúc kết từ quá trình IPP đã thử nghiệm và phát triển một chương trình đào tạo toàn diện về đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp dành riêng cho các hệ sinh thái khởi nghiệp tại Việt Nam trong thời gian từ tháng 1 tới tháng 6 năm 2015. Dự án sẽ được thực hiện theo hình thức đào tạo giảng viên (Training of Trainers) dành riêng cho các cán bộ giảng viên của các trường đại học và tổ chức đào tạo.

Công bố mới các bên quan tâm hợp tác trong dự án này sẽ được thông báo vào cuối năm 2015. Bạn đọc quan tâm có thể xem nội dung Chương trình tại địa chỉ: <http://ipp.vn/en/learning-resource>.

PV

8.600

là số TCVN được xây dựng cho 98 lĩnh vực sản xuất tại Việt Nam. Hiện đã có 45% tiêu chuẩn quốc gia của Việt Nam hài hòa với tiêu chuẩn quốc tế và phấn đấu đến năm 2020 sẽ đạt trên 65%.

HÀI HÒA CÁC TIÊU CHUẨN:

Không chuyển độ

Khi Việt Nam hội nhập, nếu các doanh nghiệp không nhanh chóng thay đổi để đáp ứng các tiêu chuẩn quốc tế sẽ tự làm khó mình và sản phẩm không ra được thị trường thế giới.

Bên lề mitteding kỷ niệm Ngày Tiêu chuẩn thế giới, Bảo Khoa học và Phát triển đã có cuộc trao đổi với ông Phó Đức Sơn - Viện trưởng Viện Tiêu chuẩn chất lượng Việt Nam, Tổng cục Tiêu chuẩn - Đo lường - Chất lượng.

Thưa ông, Việt Nam đang ngày càng hội nhập sâu với thế giới và vấn đề hài hòa tiêu chuẩn càng trở nên quan trọng hơn bao giờ hết. Nếu gửi thông điệp tới

cộng đồng nhân Ngày Tiêu chuẩn thế giới, ông sẽ nói điều gì?

Đúng là tiêu chuẩn, quy chuẩn là nền tảng để chúng ta có thể tham gia các "cuộc chơi" quốc tế. Về thông điệp Ngày Tiêu chuẩn thế giới đã được thông tin khá rõ ràng. Chúng ta hãy tưởng tượng một thế giới - nơi mà bạn không thể sử dụng thẻ tín dụng của mình ở tất cả các máy rút tiền hay bạn

phải đi lòng vòng qua các cửa hàng chỉ để tìm một chiếc bóng đèn có thể lắp vừa đui đèn, một thế giới không có mã điện thoại, mã nước, mã tiền tệ và không có kết nối Internet. Làm thế nào để bạn biết được cuộc gọi đến từ đâu, hoặc làm sao để gọi đến một khu vực cụ thể? Nếu không có tiêu chuẩn, việc giao tiếp giữa con người, máy móc, linh kiện và sản phẩm sẽ vô cùng khó khăn.

Công nghệ cũng cần tiêu chuẩn để có thể giao tiếp. Đã bao giờ bạn tự hỏi làm thế nào máy tính của bạn có thể gửi văn bản

đến máy in của một nhà sản xuất khác chưa? Tiêu chuẩn thiết lập các quy tắc và các thông số chung để các sản phẩm có thể phối hợp vận hành. Định dạng tệp tin chuẩn như MPEG và JPEG cho phép bạn chia sẻ video và hình ảnh với gia đình và bạn bè nhờ sử dụng công nghệ của các nhà cung cấp khác nhau.

Tiêu chuẩn quốc tế được ví như chiếc chìa khóa của công nghệ. Tiêu chuẩn giúp cho các sản phẩm cùng phối hợp thông suốt và con người giao tiếp với nhau dễ dàng hơn.

Từ thông điệp này cho thấy tiêu chuẩn có ý nghĩa vô cùng quan trọng, song để hài hòa tiêu chuẩn quốc gia với quốc tế không phải việc đơn giản. Thêm nữa, với các doanh nghiệp (DN), để đáp ứng các tiêu chuẩn đó sẽ kéo theo nhiều yếu tố khác như về công nghệ, kỹ thuật... Vậy ông đánh giá như thế nào về sự đáp ứng này của các DN Việt Nam?

Đúng là hiện nay ở Việt Nam không phải DN nào cũng có thể đáp ứng ngay các tiêu chuẩn quốc tế. Đơn cử như Công ty nhựa Tiên Phong vừa chia sẻ, trước đây chưa hội nhập họ làm theo quy chuẩn, tiêu chuẩn của Việt Nam và khi hội nhập đây, đây

MÍTĐINH KỶ NIỆM NGÀY TIÊU CHUẨN THẾ GIỚI

Sáng 14/10, Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng (TCĐLCL) - Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) đã tổ chức mít tinh kỷ niệm ngày Tiêu chuẩn thế giới.

Đến dự và phát biểu, Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Việt Thanh khẳng định, trong hơn 50 năm qua, hoạt động tiêu chuẩn và quy chuẩn kỹ thuật của Việt Nam đã có nhiều đóng góp tích cực cho công cuộc phát triển kinh tế - xã hội và cải thiện đời sống nhân dân. Cho đến nay, hệ thống Tiêu chuẩn quốc gia (TCVN) đã cơ bản được hoàn thiện cả về số lượng, chất lượng và mang tính đồng bộ; hiện có khoảng 8.600 TCVN cho 98 lĩnh vực, với tỷ lệ hài hòa với tiêu chuẩn quốc tế, tiêu chuẩn khu vực đạt khoảng 45%.

Cho rằng thành tựu mà chúng ta đã đạt được là rất đáng kể nhưng Thứ trưởng Thanh cho rằng làm sao để duy trì chất lượng, cải tiến hoạt động, nâng cao hiệu quả để khẳng định vai trò và vị trí của tiêu chuẩn hoá trong nước, đồng thời tiến tới hội nhập ngày càng sâu, rộng với quốc tế, khu vực là nhiệm vụ rất nặng nề, đòi hỏi nhiều nỗ lực và tâm huyết của những người làm công tác TCĐLCL.

"Hy vọng rằng với những nỗ lực của tất cả chúng ta, công tác tiêu chuẩn hóa ở nước ta sẽ không ngừng lớn mạnh và đạt được nhiều thành tựu quan trọng, đóng góp vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội của đất nước", Thứ trưởng Trần Việt Thanh nhấn mạnh.

TỔNG KẾT TECHMART 2015:

"Công nghệ" xúc tiến cần chuyển

Sự tham gia rõ rệt hơn của cộng đồng doanh nghiệp có đầu tư cho công nghệ cũng như các nhà sáng chế từ đồng ruộng; nhiều công nghệ đã được chuyển giao, tuy nhiên nếu thêm công nghệ xúc tiến, công nghệ truyền thông thì chắc chắn hoạt động chợ sẽ hiệu quả hơn.

Nhận định này được Ban tổ chức Chợ Công nghệ và Thiết bị quốc tế Việt Nam 2015 (Techmart 2015) đưa ra tại buổi tổng kết chiều 14/10.

Theo đó, báo cáo về việc tổ chức Techmart 2015, TS Lê Xuân Định - Cục trưởng

Cục Thông tin KH&CN quốc gia, Phó Trưởng ban tổ chức hội chợ - cho biết: Đã có 563 hợp đồng và biên bản ghi nhớ được ký kết cùng hàng ngàn giao dịch mua bán công nghệ, thiết bị và sản phẩm với tổng giá trị lên tới hơn 500 tỷ đồng.

Trong techmart lần này, các doanh nghiệp đã được trao đổi trực tiếp với các chủ doanh nghiệp có tiếng, có uy tín, là tiên phong sáng tạo vì người tiêu dùng, tiên phong công nghệ mới, tiên phong khởi nghiệp bằng công nghệ truyền lại với

kinh nghiệm thực tiễn quý báu trong việc đầu tư cho nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ; ứng dụng và phát triển công nghệ cao, ứng dụng thành công công nghệ mới...

"Techmart chính là nơi thu hẹp khoảng cách giữa nhà khoa học và doanh nhân, hướng tới cùng một tinh thần, mục tiêu và xây dựng mối quan hệ hợp tác cân bằng lợi ích đôi bên cùng có lợi. Tại đây, nhiều mối quan hệ hợp tác đã được thiết lập, nhiều kết quả nghiên cứu đã được chuyển giao" - báo cáo của Cục Thông tin KH&CN nêu

rõ.

Đưa ra ý kiến đánh giá tại buổi tổng kết, bà Vũ Kim Hạnh - Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu kinh doanh và hỗ trợ doanh nghiệp (BSA) kiêm Chủ tịch Hội Doanh nghiệp hàng Việt Nam chất lượng cao - đánh giá cao về những kết quả techmart đã đạt được. Cụ thể, Techmart 2015 đã có được một diện mạo mới với sự tham gia rõ rệt hơn của cộng đồng doanh nghiệp có đầu tư cho công nghệ cũng như các nhà sáng chế từ đồng ruộng.

Tuy nhiên, bà Hạnh góp

700

là số quy chuẩn kỹ thuật quốc gia (QCVN) để quản lý đối với sản phẩm hàng hóa nhóm 2 - được xây dựng và ban hành xây dựng kể từ khi Luật Tiêu chuẩn và Quy chuẩn kỹ thuật được ban hành năm 2007 đến nay.

ng, sẽ tự làm khó

Ông Phó Đức Sơn - Viện trưởng Viện Tiêu chuẩn chất lượng Việt Nam.

Ảnh: Lê Loan

là vấn đề lớn đang được đặt ra. Tuy nhiên, các chỉ nhánh của họ trong TP. Hồ Chí Minh hội nhập tốt hơn, họ bắt nhịp với tiêu chuẩn quốc tế nhanh hơn, do đó đang có sự không ăn khớp nhau ngay trong chính DN. Hiện chỉ nhánh ngoài miền Bắc của công ty này đang phải thay đổi thực hiện theo quy chuẩn quốc tế; nếu không, sản phẩm đường ống của công ty ngoài miền Bắc sản xuất đưa vào miền Nam sẽ

không lắp đặt được.

Theo nhìn nhận của ông, lĩnh vực nào hiện đang gặp khó trong việc đáp ứng các tiêu chuẩn quốc tế, thưa ông?

Thực chất vấn đề này phải nhìn trên bình diện phát triển chung của Việt Nam. Chúng ta phát triển chậm hơn so với các nước nên dù sao đi nữa, việc đáp ứng các tiêu chuẩn quốc tế của DN trong nước cũng cần một lộ trình nhất định. Hiện có lĩnh vực điện,

điện tử về cơ bản đã đáp ứng được tương đối các tiêu chuẩn, nhưng các lĩnh vực khác cũng còn rất nhiều việc phải làm. Điều này gây khó khăn cho DN và bản thân chúng tôi cũng đang cố gắng xây dựng các tiêu chuẩn để DN có thể đầu tư, cải thiện công nghệ, nâng cao chất lượng sản phẩm đáp ứng yêu cầu của thực tế đặt ra.

Nếu các DN không nhanh chóng thay đổi để đáp ứng các tiêu chuẩn

này thì sẽ tự làm khó mình và sản phẩm không ra được thị trường quốc tế.

Trên thực tế, tiêu chuẩn là ngôn ngữ chung của thế giới nhưng không nhất thiết tất cả các sản phẩm phải ngay lập tức chạy theo tiêu chuẩn quốc tế, vì thực tế có những thị trường vẫn chấp nhận một tiêu chuẩn riêng. Vậy Việt Nam đặt ra lộ trình như thế nào cho việc hài hòa các tiêu chuẩn với thế giới, thưa ông?

Đúng như vậy, tuy nhiên, trong tương lai việc cố gắng đáp ứng tiêu chuẩn quốc tế thì sản phẩm của mình sẽ được tin cậy hơn.

Về lộ trình - như Thứ trưởng Trần Việt Thanh cũng đã đưa ra trong tổng kết giai đoạn I (2010-2015) chương trình Quốc gia nâng suất chất lượng, chúng ta đã có 45% tiêu chuẩn quốc gia của Việt Nam hài hòa với tiêu chuẩn quốc tế. Đến năm 2020, chúng ta phấn đấu đạt trên 65% tiêu chuẩn quốc gia hài hòa với tiêu chuẩn quốc tế.

Để đạt được yêu cầu này, về phía cơ quan quản lý sẽ phải nỗ lực hơn rất nhiều trong việc xây dựng các tiêu chuẩn, quy chuẩn.

Xin trân trọng cảm ơn ông!

HẢI MINH

Cần phát triển mạnh công nghệ nhiệt - lạnh

Viện KH&CN nhiệt - lạnh vừa tổ chức lễ kỷ niệm 15 năm ngày thành lập. Báo cáo tại lễ kỷ niệm, TS Nguyễn Việt Dũng - Viện trưởng Viện KH&CN nhiệt - lạnh cho biết thời gian qua hoạt động của Viện KH&CN nhiệt - lạnh đã in dấu ấn trên nhiều công trình quan trọng của đất nước như: Nhà máy thủy điện Hòa Bình, Nhà máy nhiệt điện Ninh Bình, các nhà máy luyện cán thép đến những nhà máy bia trên cả 3 miền Bắc, Trung, Nam... cũng như nhiều công trình đòi hỏi công nghệ cao như nhà khách Chính phủ hay các phòng thí nghiệm sạch của Bộ Y tế...

Đánh giá cao thành công này, Bộ trưởng Nguyễn Quân bày tỏ hy vọng Viện KH&CN nhiệt - lạnh, Trường Đại học Bách khoa Hà Nội sẽ cùng Bộ KH&CN phát triển các nguồn lực về KH&CN, tạo ra những kết quả mới, nghiên cứu, ứng dụng, phát triển công nghệ để Viện KH&CN nhiệt - lạnh không chỉ là viện đào tạo có chất lượng mà còn là điểm sáng, là cơ sở nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ tiên tiến của Trường Đại học Bách Khoa Hà Nội, của hệ thống KH&CN trong cả nước. Đồng thời, đây cũng sẽ là nơi tạo ra nhiều doanh nghiệp KH&CN có nhiều sáng chế, sản phẩm KH&CN, bài báo được công bố trên các tạp chí uy tín quốc tế và thực sự là một tổ chức KH&CN mạnh của đất nước cùng với các trường đại học trên cả nước.

HOÀNG ANH

Máy tự động dập nắp chai nhựa

Lần đầu tiên tại Việt Nam, máy tự động dập nắp chai nhựa được Công ty TNHH cơ khí Duy Khanh (TPHCM) nghiên cứu, thiết kế và chế tạo thành công.

KS Đỗ Phước Tống - tác giả đề tài - cho biết, hệ thống thiết bị gồm hai phần là máy dập và khuôn kết hợp với nhau như một thể thống nhất. Đây là loại thiết bị có độ khó về công nghệ chế tạo, yêu cầu lắp ráp chính xác cao, điều khiển đồng bộ giữa các khâu của thiết bị. Để chế tạo, công ty đã nghiên cứu lựa chọn quy trình sản xuất cho máy với cơ cấu cơ bản gồm cơ cấu đùn nhựa và cấp phôi; cơ cấu lấy phôi và dập nắp chai; sườn máy, thân máy và cụm truyền động; khuôn dập. Máy có 12 khuôn kiểu quay cho loại nắp đóng kiểu gờ khớp, năng suất 6.000 nắp chai/giờ, công suất điện tiêu thụ 18kWh. Máy được đưa vào thực nghiệm sản xuất, cho thấy hoạt động ổn định, các tính năng kỹ thuật đạt yêu cầu, giá thành rẻ hơn so với nhập ngoại.

KA

Nâng cao hiệu quả sử dụng ngân sách trong hoạt động KH&CN

Ngày 13/10, Bộ KH&CN phối hợp với Bộ Tài chính tổ chức phổ biến thông tư liên tịch số 16/2015/TTLT-BKHCN-BTC ngày 1/9/2015 hướng dẫn việc quản lý, xử lý tài sản được hình thành thông qua việc triển khai thực hiện nhiệm vụ KH&CN sử dụng ngân sách nhà nước.

Theo đó, thông tư nhằm hướng dẫn cụ thể hơn các vấn đề có tính đặc thù trong trang bị, sử dụng, báo cáo và xử lý tài sản liên quan đến việc thực hiện nhiệm vụ KH&CN sử dụng ngân sách nhà nước đảm bảo tuân thủ nguyên tắc chung về quản lý, sử dụng tài sản nhà nước, đúng mục đích, hiệu quả, tiết kiệm. Bên cạnh đó, cụ thể hóa chính sách phát triển KH&CN của Nhà nước.

Tại hội thảo, Phó Cục trưởng Cục Quản lý công sản, Bộ Tài chính Nguyễn Tân Thịnh đã giới thiệu về những nguyên tắc quản lý, sử dụng, xử lý tài sản các nhiệm vụ KH&CN; sử dụng tài sản; xử lý tài sản... được hình thành thông qua việc triển khai thực hiện nhiệm vụ KH&CN sử dụng ngân sách nhà nước với các nội dung gồm: Cơ sở pháp lý, xử lý tài sản các nhiệm vụ KH&CN, tài sản đã được trang bị, tài sản là kết quả, vật tư thu được, quản lý tài chính...

PV

Yên nghiệp hơn

ý nếu có thêm sự chuyên nghiệp của người làm xúc tiến thì chắc chắn hoạt động chuyển giao tại chợ sẽ sôi động hơn.

"Chúng ta thực sự phải nhìn nhận hoạt động xúc tiến tại Techmart 2015 chưa đủ thu hút và hấp dẫn, nếu thêm công nghệ xúc tiến, công nghệ truyền thông thì chắc chắn mục đích của Techmart 2015 sẽ đạt hiệu quả hơn" - bà Hạnh góp ý.

Thứ trưởng Bộ KH&CN Trần Việt Thanh cho rằng, những kết quả đã đạt được đã nhìn thấy rõ. Cụ thể, thành công đầu tiên

là chủ trương đổi mới hoạt động techmart, cách tiếp cận của Chợ Techmart 2015 lấy doanh nghiệp làm trung tâm và các giải pháp thực hiện bước đầu đã có hiệu ứng tốt và thể hiện rõ được vai trò kết nối. Hoạt động truyền thông cũng đã có nhiều cải tiến, các giao dịch, hợp đồng chuyển giao công nghệ tại chợ lần này đã sát thực hơn...

Chỉ ra nhiều yếu tố chủ quan và khách quan, Thứ trưởng Thanh cho rằng, cũng phải nhìn nhận vấn đề còn tồn tại một cách thẳng thắn. Để thành

một chợ công nghệ thiết bị đúng như chủ trương mong muốn thì còn rất nhiều việc phải làm. Có thể thấy qua Techmart 2015 nhu cầu cung - cầu về công nghệ là có thực. Tuy nhiên, làm thế nào để đẩy mạnh hoạt động xúc tiến giữa bên cung và cầu sẽ còn rất nhiều vấn đề cần được đặt ra cho chính cơ quan tổ chức hội chợ cũng như cơ quan quản lý.

"Qua hội chợ lần này, cá nhân tôi cảm nhận được bản thân doanh nghiệp đang "đói" công nghệ và có sáng tạo nhưng chưa kết nối được giữa cơ quan

quản lý, nhà nghiên cứu và hình thành nguồn cung thực sự. Trong khi đó, để tạo ra được công nghệ thiết bị thực sự cạnh tranh là không hề đơn giản. Từ đây, các nhà khoa học cũng cần phải thấy được doanh nghiệp có nhu cầu đổi mới như vậy, nhưng họ đang phải tự vận động rất nhiều. Vì vậy, trước mắt cơ quan quản lý cần đứng ra tìm nguồn cung giúp họ, kết nối để hai bên gặp nhau theo mô hình Nhà nước và doanh nghiệp cùng làm" - Thứ trưởng Trần Việt Thanh kết luận.

BÍCH NGỌC

NHÀ KHOA HỌC NỮ:

Không cần ưu tiên, chỉ mong bình đẳng

“Nếu nói về năng lực nghiên cứu của phụ nữ thì họ không hề thua kém nam giới, thậm chí họ còn có trách nhiệm cao với công việc, vì vậy các nhà quản lý cần phải có cách nhìn thực tế, đúng mức và công bằng cho những phụ nữ làm khoa học”.

GS-TS Phạm Thị Thủy - nghiên cứu viên cao cấp, Giám đốc Trung tâm Sinh học nông nghiệp và bảo vệ môi trường, thuộc Liên hiệp các Hội khoa học và kỹ thuật Việt Nam - đã nói về quan điểm cá nhân khi được hỏi về cơ chế chính sách dành cho nhà khoa học nữ.

CHƯA THỂ NÓI BÌNH ĐẲNG ĐÚNG NGHĨA

Từng có 35 năm công tác nghiên cứu tại Phòng thí nghiệm vi sinh vật côn trùng của Viện Bảo vệ thực vật thuộc Viện Khoa học nông nghiệp Việt Nam và hiện bà đang làm hợp đồng là giảng viên cao cấp tại bộ môn CNSH - vi sinh, khoa Sinh, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, GS.TS Phạm Thị Thủy hiểu rất rõ cái khó mà các nhà khoa học nữ gặp phải.

Theo Giáo sư Thủy, sự bình đẳng trong hoạt động nghiên cứu khoa học giữa nam và nữ vẫn còn khoảng cách, mặc dù nước ta đã nói tới bình đẳng giới, tuy nhiên trên thực tế trong nhiều lĩnh vực - nhất là nghiên cứu khoa học, nam giới vẫn được lựa chọn làm chủ nhiệm để tài là chính, còn nữ giới làm chủ trì chỉ chiếm tỷ lệ khoảng 20%; dù trong các đề tài nghiên cứu đó, nữ giới thực hiện là chủ yếu.

Nếu xét về năng lực nghiên cứu, GS Phạm Thị Thủy cho rằng nữ giới hoàn toàn không hề thua kém nam giới, mặc dù sức khỏe có yếu hơn; mặt khác họ lại phải lo chăm sóc gia đình, do vậy quỹ thời gian không nhiều bằng nam giới, song họ luôn thể hiện tinh thần trách nhiệm cao và sự tận tâm với công việc, cho nên mọi nghiên cứu của họ đều thành công.

Chứng minh cho quan điểm của mình, TS Thủy đã đưa ra hàng loạt bằng chứng về các nhà khoa học nữ đã từng đoạt giải

Kovalepskaia ở Việt Nam. Riêng GS-TS Thủy, cho đến nay bà vẫn còn làm việc với 40 năm công tác. Bà đã từng chủ trì 30 đề tài nghiên cứu khoa học cấp nhà nước, cấp bộ và cấp tỉnh, GS Thủy và đồng nghiệp đã nghiên cứu và sản xuất ra rất nhiều sản phẩm sinh học như *Bacillus thuringiensis* (Bt), Virus đa diện nhân (NPV.Ha, NPV.SI, NPV.Dp) và nấm sinh học, trong số đó phải kể đến 3 chế phẩm nấm *Beauveria*, *Metarhizium* và *Nomuraea* trừ sâu hại cây trồng, cây rừng đạt hiệu quả kinh tế cao, đảm bảo an toàn cho người, vật nuôi và môi trường sinh thái. Trong 3 loại nấm đó thì có 2 loại nấm *Beauveria*, *Metarhizium* đã được Cục sở hữu trí tuệ cấp 2 bằng độc quyền sáng chế năm 2003 và 2006. Riêng nấm *Nomuraea* đã đạt sản phẩm sáng tạo năm 2013 do TƯ Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam xét tặng. “Có được kết quả đó chính là do sự nỗ lực không mệt mỏi trong suốt quá trình nghiên cứu, đồng thời phải luôn say mê và sáng tạo không ngừng mới mong nghiên cứu thành công” - GS Thủy nhấn mạnh.

CẦN SÒNG PHẪNG TRONG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

Dù cho rằng phụ nữ chưa được coi trọng đúng mức, song TS Phạm Thị Thủy bày tỏ quan điểm riêng là phụ nữ không cần ưu tiên mà chỉ cần sòng phẳng trong khoa học.

Cùng chung quan điểm này, TS Phạm Phương Chi - hiện đang công tác tại Viện Văn, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam, là một trong số ít nhà khoa học nữ trẻ vừa có dịp gặp Thủ tướng - cho rằng, sự tiếp nhận nữ quyền được du nhập vào Việt Nam có vẻ là chưa đầy đủ: Phụ nữ Việt Nam đòi hỏi quyền lợi ngang bằng đàn ông mà

GS-TS Phạm Thị Thủy (áo trắng, đứng giữa) hướng dẫn phun chế phẩm nấm *Nomuri* trừ sâu hại rau hữu cơ ở Thanh Xuân, Sóc Sơn, Hà Nội.

Không cần đòi hỏi sự ưu tiên riêng biệt nào cho nhà khoa học nữ, song cần nhìn nhận những nhà khoa học từ công việc họ làm, thành tích mà họ đạt được với tư cách là một nhà nghiên cứu hơn là tập trung vào khía cạnh xem họ là nam hay nữ, họ từ đâu đến, họ bao nhiêu tuổi, họ theo hệ tư tưởng nào, họ giàu hay nghèo, họ đẹp hay xấu, họ sinh ra và lớn lên ở đâu, họ có truyền thống gia đình như thế nào...

quên đi rằng nữ quyền còn bao hàm việc phụ nữ phải làm được việc mà đàn ông có thể làm trong tất cả các lĩnh vực về thể chất, trí tuệ và tinh thần. Người phụ nữ - nếu ý thức về nữ quyền - phải đề cao sự độc lập của mình trong tất cả các phương diện của công việc và đời sống; họ có thể làm được tất cả các nhiệm vụ mà không cần sự hỗ trợ, sự ưu tiên hay nhường nhịn từ đàn ông.

Với quan điểm này, TS Phương Chi cho rằng không cần đòi hỏi sự ưu tiên riêng biệt nào cho nhà khoa học nữ, song cần nhìn nhận những nhà

khoa học từ công việc họ làm, thành tích mà họ đạt được với tư cách là một nhà nghiên cứu hơn là tập trung vào khía cạnh xem họ là nam hay nữ, họ từ đâu đến, họ bao nhiêu tuổi, họ theo hệ tư tưởng nào, họ giàu hay nghèo, họ đẹp hay xấu, họ sinh ra và lớn lên ở đâu, họ có truyền thống gia đình như thế nào... Đây là xu hướng chuyên nghiệp (professionalism) trong công việc mà các nước trên thế giới đang nỗ lực xây dựng, thông qua luật lệ - nội quy, nhằm đảm bảo sự tham gia công bằng của mọi cá thể xã

hội vào bất kỳ một cơ hội nghề nghiệp nào nói riêng và một nhiệm vụ, vị trí xã hội nào nói chung.

Từ góc nhìn rất khác, TS Phương Chi chỉ ra sự ưu tiên trong công việc - vốn đi kèm với việc làm ít so với đàn ông - mà đòi hỏi quyền lợi ngang bằng đàn ông là điều không công bằng. Ý lại vào sự ưu tiên (đã có) và mong muốn được ưu tiên, người phụ nữ đang tự duy trì sự thua kém và yếu đuối của mình trong các quan hệ công việc và xã hội.

Bởi vì, chỉ thông qua công việc, phụ nữ mới bộc lộ và phát huy khả năng, tâm huyết của mình, từ đó có những đóng góp cho xã hội. Phải làm việc và phải đóng góp rồi hãy nói đến quyền lợi. Người phụ nữ của thời hiện đại phải tự rèn luyện, đào tạo để có khả năng, năng lực và có thái độ tích cực với bất kỳ nhiệm vụ khoa học, xã hội nào.

Theo GS-TSKH Phạm Thị Trân Châu - Chủ tịch Hội Nữ trí thức Việt Nam, thế hệ nữ trí thức ngày nay đã và đang thành công trong cả các lĩnh vực công nghệ cao, công nghệ sinh học, công nghệ vật liệu nano, cải tạo giống cây, con đem lại hiệu quả kinh tế cao. Trong lĩnh vực văn hóa - nghệ thuật, nhiều

nữ trí thức đã có những tác phẩm được nhận giải thưởng của Nhà nước, được công chúng trong và ngoài nước đón nhận.

Tuy nhiên, GS Châu cũng thừa nhận một thực tế quan niệm về bình đẳng giới vẫn chưa thật sự được cải thiện cả trong gia đình và xã hội.

“Tôi biết có những thanh niên trẻ không biết chế độ phong kiến là gì nhưng lại rất gia trưởng, chỉ muốn người phụ nữ của mình chu toàn việc nhà chứ không muốn họ phát triển nghề nghiệp, nhất là theo hướng nghiên cứu khoa học - một công việc đòi hỏi tốn khá nhiều thời gian, tâm sức” - GS Phạm Thị Trân Châu nói.

Thực tế, các nhà khoa học nữ không đòi hỏi một sự ưu tiên đặc biệt, song phải thấy rằng phần lớn những tấm gương phụ nữ làm khoa học thành công được vinh danh ở các giải thưởng trong nước và quốc tế là những người phụ nữ có năng lực, được làm việc trong môi trường tốt, được các cấp lãnh đạo quan tâm tạo điều kiện, có người bạn đời biết thông cảm, chia sẻ và hơn hết là họ đều có niềm đam mê khoa học và ý chí để vươn lên.

PHƯƠNG NGUYỄN

HỖ TRỢ ĐỔI MỚI CÔNG NGHỆ:

Cần lắm “sức khỏe” doanh nghiệp

Việt Nam ngày càng hội nhập sâu, nếu không có sự chuẩn bị, sẵn sàng đổi mới công nghệ để nâng cao sức cạnh tranh thì nguy cơ thua ngay trên sân nhà là điều chắc chắn xảy ra. Chính vì vậy, nhu cầu đổi mới công nghệ cần được xem là điều kiện tiên quyết đối với mỗi doanh nghiệp lúc này.

Trao đổi với Báo Khoa học và Phát triển, Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ (KH&CN) Nguyễn Quân cho biết, hiện có nhiều chương trình quốc gia mà bộ đang triển khai và chắc chắn doanh nghiệp (DN) Việt Nam sẽ có nhiều cơ hội để tiếp cận với công nghệ mới; tiếp cận với nguồn vốn hỗ trợ của Nhà nước để có thể triển khai các dự án sản xuất, sẵn sàng trong tiến trình hội nhập quốc tế.

CƠ HỘI ĐỂ DOANH NGHIỆP ĐỔI MỚI CÔNG NGHỆ

Mới đây, theo báo cáo Chỉ số đổi mới sáng tạo toàn cầu năm 2015 - do Tổ chức Sở hữu trí tuệ thế giới (WIPO) kết hợp với Đại học Cornell (Hoa Kỳ) và Học viện Kinh doanh INSEAD (Pháp) - vừa công bố, đã ghi nhận Việt Nam tăng ngoạn mục tới 19 bậc trên bảng xếp hạng GII. Như vậy có nghĩa Việt Nam đứng thứ 52 (so với vị trí 71 năm 2014 và 76 năm 2013) trên tổng số 141 nền kinh tế. Tuy nhiên, nếu xét về hiệu quả đổi mới sáng tạo thì Việt Nam lại giảm 4 bậc. Điều này cho thấy các yếu tố đầu ra - tức là việc đổi mới công nghệ tại các doanh nghiệp - vẫn chưa được như mong muốn.

Theo Bộ trưởng Nguyễn Quân, chủ trương đổi mới công nghệ tại các doanh nghiệp đã được xác định là nhiệm vụ quan trọng. Vì thế thời gian qua, Chính

phủ đã chỉ đạo Bộ KH&CN xây dựng chương trình Đổi mới công nghệ quốc gia, cùng với đó là thành lập Quỹ Đổi mới công nghệ quốc gia với vốn điều lệ lên tới 1.000 tỉ đồng.

Mục tiêu thành lập quỹ là để hỗ trợ cho doanh nghiệp đổi mới công nghệ, tạo ra sản phẩm mới, trước mắt là tập trung cho các doanh nghiệp KH&CN. Hiện hệ thống văn bản quy định về cơ chế hoạt động cũng như chỉ tiêu tài chính đã được hoàn thiện và quỹ chính thức hoạt động từ năm 2015.

Quỹ Đổi mới công nghệ quốc gia có chức năng cho vay ưu đãi, hỗ trợ lãi suất vay và bảo lãnh để vay vốn, hỗ trợ vốn cho doanh nghiệp chuyển giao nghiên cứu, đổi mới công nghệ.

Đồng thời, chương trình tìm kiếm và chuyển giao công nghệ nước ngoài đến năm 2020 - mới ban hành năm 2014 - còn hỗ trợ các tổ chức, doanh nghiệp một phần chi phí xây dựng thuyết minh dự án và một phần kinh phí thực hiện đối với dự án chuyển giao công nghệ có tính khả thi.

Ngoài chương trình Đổi mới KH&CN quốc gia và thành lập quỹ thì việc hỗ trợ cho các tổ chức và cá nhân - đặc biệt là doanh nghiệp - còn thông qua nhiều chương trình khác mà Bộ KH&CN đang triển khai cũng khá đầy đủ. Ví dụ như chương trình Phát triển sản phẩm quốc gia; chương trình Quốc gia

Một gian hàng tại Techmart 2015.

Ảnh: Lê Loan

phát triển công nghệ cao; chương trình Nâng cao năng suất, chất lượng của hàng hóa doanh nghiệp Việt Nam đến năm 2020; chương trình Hỗ trợ cho DN KH&CN; chương trình Nông thôn - miền núi...

Nhìn chung, việc tăng thêm các chính sách mới hỗ trợ DN đã cho thấy sự thúc bách của việc đẩy nhanh chuyển giao và ứng dụng công nghệ ở Việt Nam.

PHỤ THUỘC NHIỀU VÀO Ý CHÍ VÀ SỨC KHỎE CỦA DOANH NGHIỆP

Ông Phan Hồng Sơn - Phó Chủ tịch Quỹ Phát triển KH&CN quốc gia - cho biết, hiện các doanh nghiệp Việt Nam rất quan tâm đến việc tiếp cận quỹ để đổi mới công nghệ, tuy nhiên việc thực hiện đổi mới công nghệ thì cũng chỉ ở mức độ vừa phải.

Lý giải về việc doanh nghiệp chưa đẩy mạnh việc đổi mới công nghệ,

ông Sơn cho biết, qua thực tế phản ánh thấy nhiều doanh nghiệp gặp khó nhất vẫn là vấn đề vốn. Tức là họ cần số vốn đủ lớn để đổi mới công nghệ.

"Thêm nữa, tình hình sản xuất kinh doanh cũng khó khăn nên nhiều đơn

phải để, doanh nghiệp phải đáp ứng các điều kiện chặt chẽ, ít rủi ro thì họ mới cho vay. Vì vậy nếu doanh nghiệp không có thực lực mà chỉ đi vay hoặc dựa vào quỹ thì không dễ để có thể đổi mới công nghệ" - ông Sơn khẳng định.

"Doanh nghiệp mạnh thì họ mới sẵn sàng đổi mới công nghệ."

Doanh nghiệp muốn làm dự án nào đó thì cũng phải chủ động đầu tư vốn là chính. Vì vậy nếu "sức khỏe" của doanh nghiệp không ổn thì không thể có hỗ trợ nào xuể" - ông Phan Hồng Sơn cho biết.

vị chỉ sản xuất cầm chừng. Vì vậy, việc đổi mới công nghệ tại doanh nghiệp ở Việt Nam còn gặp nhiều khó khăn" - ông Sơn nói.

Mặc dù cho rằng trước nhu cầu thực tế, doanh nghiệp buộc phải đổi mới công nghệ để nâng cao sức cạnh tranh, nhưng cũng theo ông Sơn, điều này lại phụ thuộc rất nhiều vào "sức khỏe" của doanh nghiệp.

"Doanh nghiệp mạnh thì họ mới sẵn sàng đổi mới công nghệ. Bây giờ quỹ cũng chỉ hỗ trợ được một phần (hỗ trợ 30%, doanh nghiệp phải tự lo 70%), do vậy doanh nghiệp muốn làm dự án nào đó thì cũng phải chủ động đầu tư vốn là chính. Vì vậy nếu "sức khỏe" của doanh nghiệp không ổn thì không thể có hỗ trợ nào xuể. Trong khi đó, vay ngân hàng cũng không

Báo cáo điều tra Năng lực cạnh tranh và công nghiệp ở cấp độ doanh nghiệp tại Việt Nam - do Viện Quản lý kinh tế Trung ương vừa thực hiện - cho thấy, các trở ngại của doanh nghiệp phải đối mặt trải dài từ vấn đề về tài chính, nguồn nhân lực cho đến các vấn đề mang tính chất vĩ mô như sự yếu kém về cơ sở hạ tầng, trong đó vấn đề tài chính được nhấn mạnh như là trở ngại chính mà doanh nghiệp gặp phải. Doanh nghiệp không có khả năng đầu tư cho cải tiến công nghệ bởi những hạn chế về tín dụng hoặc không đủ vốn tự có.

Theo đó, có tới 90% trong tổng số 8.000 DN được điều tra (trong thời gian 4 năm) cho biết, hiện họ chưa có chiến lược cải tiến công nghệ do gặp khó khăn về tài chính. Báo cáo điều tra cũng cho biết,

một trong những lý do gây cản trở doanh nghiệp đầu tư công nghệ là do môi trường kinh doanh và điều kiện sản xuất kinh doanh của DN vẫn ở trong tình trạng khó khăn.

"Phần lớn các DN Việt Nam dựa vào vốn chủ sở hữu để cải tiến công nghệ, điều đó cho thấy khả năng đầu tư của doanh nghiệp bị hạn chế nguồn vốn có sẵn, ví dụ như lợi nhuận giữ lại" - báo cáo nêu rõ.

Bộ trưởng Nguyễn Quân cho rằng, để các doanh nghiệp quan tâm đổi mới công nghệ, cần quan tâm tới các giải pháp cụ thể. Theo đó, tăng cường tuyên truyền nâng cao nhận thức và cung cấp thông tin cho doanh nghiệp, nhất là những nội dung của các hiệp định thương mại tự do. Cũng cần khuyến khích doanh nghiệp đầu tư cho phát triển KH&CN của chính doanh nghiệp mình thông qua việc thành lập quỹ phát triển KH&CN của doanh nghiệp và dành một phần lợi nhuận trước thuế đầu tư cho quỹ.

"Doanh nghiệp cần nhanh chóng tiếp cận với các quỹ của Nhà nước và xây dựng các dự án đổi mới công nghệ mang tính khả thi để tận dụng được sự hỗ trợ của Nhà nước, đồng thời chuẩn bị nguồn vốn đối ứng cần thiết cho dự án. Đồng thời, tập trung đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao để làm chủ công nghệ mới và quy trình quản lý mới" - Bộ trưởng Nguyễn Quân nhấn mạnh.

LÂM BÍCH

QUỸ ĐỔI MỚI CÔNG NGHỆ QUỐC GIA ĐƯỢC SỬ DỤNG ĐỂ TÀI TRỢ CHO CÁC HOẠT ĐỘNG:

Thứ nhất, tài trợ cho các dự án nghiên cứu phát triển công nghệ mới, công nghệ tiên tiến, công nghệ cao của doanh nghiệp; sản xuất thử nghiệm sản phẩm mới; chuyển giao, hoàn thiện, sáng tạo công nghệ để sản xuất sản phẩm chủ lực, sản phẩm trọng điểm, sản phẩm quốc gia;

Thứ hai, tài trợ dự án ương tạo công nghệ;

Thứ ba, tài trợ các đề tài nghiên cứu lập dự án nghiên cứu tiến khả thi, dự án khả thi cho tổ chức doanh nghiệp, cá nhân; đề tài nghiên cứu về tìm kiếm, giải mã công nghệ, khai thác sáng chế, cải tiến kỹ thuật cho phát triển công nghệ mới, công nghệ tiên tiến;

Thứ tư, tài trợ dự án nhân rộng, phổ biến, giới thiệu và chuyển giao ứng dụng tiến bộ KH&CN phục vụ phát triển nông nghiệp, lâm nghiệp, thủy sản ở khu vực nông thôn, miền núi;

Thứ năm, tài trợ dự án đào tạo nhân lực KH&CN phục vụ việc chuyển giao, ứng dụng công nghệ cho DN.

Nhờ công nghệ, từ tay trắng thành tỷ phú ngọc

Đi lên từ 2 bàn tay trắng, người nông dân chân chất dám nghĩ dám làm Đinh Văn Việt (sinh năm 1974, xóm Nội, xã Khánh Lợi, huyện Yên Khánh, tỉnh Ninh Bình) đã trở thành tỷ phú nhờ vào việc áp dụng thành công kỹ thuật nuôi cấy ngọc trai nước ngọt.

Hơn 3.000 hécta mặt nước để nuôi ngọc trai, mỗi năm gia đình ông Việt đạt mức thu nhập khoảng từ 3 tỷ đến 3,5 tỷ đồng. Hiện tại, ông đang tiếp tục triển khai chuỗi cửa hàng, tạo ra làng nghề phục vụ và biểu diễn quy trình kỹ thuật cho khách du lịch. Mục tiêu lâu dài đó là xuất khẩu tại chỗ và bán ra nước ngoài.

THÀNH CÔNG ĐẾN TỪ "ĐAM MÊ"

Trước đây, việc mua được viên ngọc trai cũng không dễ dàng, có khi người dân phải ra tận Phú Quốc thì mới mua được ngọc có chất lượng tốt. Vì thế ông Việt luôn luôn ấp ủ ước mơ có thể nuôi trai lấy ngọc trên đất liền. Trong một lần tình cờ ông được tham gia chương trình thử nghiệm của phái đoàn Nhật về thí nghiệm nuôi cấy trai lấy ngọc ở Hạ Long, ông may mắn là một trong số ít người biết tiếng Nhật nên đã được đào tạo chuyên sâu về nuôi cấy ngọc trai theo phương pháp Nhật Bản.

Năm 2004, ông Việt thành lập doanh nghiệp riêng ở Hạ Long, đến năm 2010 ông chuyển vào Huế, thế nhưng cả 2 địa điểm này đều không thuận lợi cho việc nuôi cấy ngọc trai nước ngọt và hầu như không thu được lợi nhuận. Nhưng có lẽ cái duyên nợ

của ông với ngọc trai vẫn chưa dứt. Năm 2012, ông trở về Ninh Bình. Trong lúc đi bộ dọc bờ sông Đáy, ông thấy bà con bán trai lấy ruột, còn vỏ thì bỏ đi. Ông thấy phí quá và lúc này "đam mê" của ông lại trỗi dậy, ông quyết định mua 1 tấn trai để cấy ghép.

Một động lực tiếp nữa, đó là ông đã tìm ra được 4 loài trai nước ngọt ở Ninh Bình bao gồm: Trai xanh cánh mỏng (*Cristaria bialata* Lea), trai đen cánh dày (*Hyriopsis cumingii* Lea), trai cóc và trai bùn. Ông sử dụng 2 đối tượng là trai xanh cánh mỏng và trai đen cánh dày để cấy ghép nhân, trai cóc được sử dụng để cấy nhân tròn, còn đối với trai bùn dùng để lai ghép mô tế bào. Từ 1 tấn trai thu mua của người dân và nhân cấy được mua từ Công ty cổ phần ngọc trai Việt Nam, ông Việt đã tiến hành triển khai cấy ghép ngọc trai dựa trên phương pháp chủ yếu là ghép nhân và mô tế bào vào màng áo của trai cấy. Ngoài ra, để tạo sự phong phú và đa dạng thêm về hình dáng sản phẩm, ông Việt đã triển khai thử nghiệm với phương pháp cấy phôi.

Năm 2013, khi bắt đầu thấy có tín hiệu tốt từ sản phẩm và đem lại hiệu quả kinh tế cao cho doanh nghiệp, ông Việt đã đề xuất với UBND xã Khánh Lợi và trình lên Sở Khoa

học và Công nghệ Ninh Bình để nghị được cấp đề tài. Sau 2 năm triển khai, hiện nay doanh nghiệp của ông Việt đang kết hợp với Sở Khoa học và Công nghệ tiếp tục hoàn thiện đề tài nghiên cứu.

HƯỚNG ĐI MỚI CHO NGỌC TRAI NINH BÌNH

Theo ông Đinh Xuân Trường - Trưởng phòng Quản lý khoa học, Sở Khoa học và Công nghệ Ninh Bình: "Đề tài quy trình nuôi cấy ngọc trai nước ngọt được thực hiện trong hai năm 2014 - 2015, bước đầu chúng tôi đánh giá cao đề tài này, trước tiên là trai cấy thích nghi rất tốt với điều kiện tự nhiên của Ninh Bình. Qua quá trình theo dõi tốc độ phát triển ngọc trai và chất lượng ngọc trai cũng cho kết quả khả quan. Chúng tôi rất ủng hộ việc nuôi ngọc trai mở rộng."

Tới đây, nếu công trình nghiên cứu thành công, chúng tôi sẽ tiến hành thử nghiệm và đề nghị với Bộ Khoa học và Công nghệ đưa vào dự án nông thôn, miền núi."

Thêm một tin hiệu đáng mừng cho sản phẩm ngọc trai, đó là vào tháng 2/2014 ông Việt đã thông qua ông Inoue Haru Hiro gửi mẫu ngọc sang Công ty Inoue Hanzu (Nhật Bản) để phân tích, kiểm định về chất lượng và được các chuyên gia Nhật đánh giá cao thông qua 5 tiêu chí về độ dày, hình dạng, màu sắc, độ bóng và độ sáng. Một số đối tác của Nhật cũng đã hỗ trợ doanh nghiệp về kiến thức và các điều

Ông Đinh Văn Việt tự hào nâng niu sản phẩm ngọc trai của mình.

Ảnh: Lê Loan

"Nuôi cấy trai là một nghề mang lại hiệu quả kinh tế cao cho người nuôi thủy sản. Trên thị trường, một viên ngọc đẹp có giá lên tới hàng trăm đôla, viên phẩm cấp thấp cũng vài đôla; ngoài ra còn có thể tận thu được ngọc tự nhiên để phục vụ cho những mục đích khác"
- Ông Đinh Văn Việt

kiện về vật chất để doanh nghiệp phát triển được.

Ông Việt đã đề xuất với Sở Khoa học và Công nghệ Ninh Bình mong muốn ứng dụng nghiên cứu - trước mắt đối với tỉnh Ninh Bình, biến ngành nuôi cấy trai ngọc là ngành có lợi nhuận lớn nhất trong toàn bộ ngành nuôi trồng thủy sản. Những định hướng dài hạn cho nghề nuôi cấy trai ngọc ở Ninh Bình

trong thời gian tiếp theo đã được triển khai và tiếp tục hoàn thiện.

Dự định đến năm 2016, sau khi quy trình kỹ thuật hoàn thiện doanh nghiệp sẽ tiến hành chuyển giao công nghệ cho người dân. Phương thức chuyển giao chính là tham quan mô hình, chuyển giao kỹ thuật. Hình thức chuyển giao là đào tạo tập huấn cầm tay chỉ việc trong

nuôi cấy ngọc. Xây dựng một mô hình hợp tác khép kín, doanh nghiệp cung cấp nhân cấy, dụng cụ liên quan đến quá trình sản xuất còn người dân đảm bảo về ao, hồ và trai cấy.

Sản phẩm ngọc trai được đưa ra thị trường thông qua các hội chợ, truyền thông đại chúng, kết hợp với Sở Văn hoá - Thể thao và Du lịch Ninh Bình để tạo ra một đặc trưng về du lịch ở Ninh Bình. Đồng thời, doanh nghiệp cũng đang hướng đến một kế hoạch sản xuất ngọc trai thuần Việt, do ở thời điểm hiện tại nhân cấy vẫn đang phải nhập với giá khá cao.

Xu hướng là thị trường trong nước tiêu thụ sản phẩm, đối với những sản phẩm đắt tiền hơn sẽ được xuất khẩu đi nước ngoài và khai thác tối đa ưu thế của thị trường nội địa.

LÊ LOAN

Các công đoạn cấy ghép mô tế bào và nhân trên màng áo ngoài của trai cấy.

BÍ QUYẾT NUÔI CẤY NGỌC TRAI

Theo ông Việt, phương pháp nuôi thả đáy kết hợp nuôi cá và các loài thủy sản khác. Lợi thế của phương pháp là trên một diện tích ao nuôi có thể tận dụng nuôi cá và phần đáy để nuôi ngọc trai. Trong 2 tháng đầu sau khi cấy ghép cần giữ cho trai không bị vi trùng xâm nhập, đồng thời chăm sóc trai trong điều kiện tốt. Cần lưu ý một số mầm bệnh như thủy mi, thối cơ, thối màng áo.

Mỗi con trai sau 2 năm cho ra 4 viên ngọc, tỷ lệ ngậm ngọc đạt 50%. Ngọc trai đạt được kích cỡ từ 6 đến 11mm, giá thành bán ra cũng tùy kích cỡ dao động từ 200.000 đồng đến 2 triệu đồng/ 1 viên ngọc.

Được biết, trai xanh cánh mỏng cho màu sắc đẹp, to hơn, nhưng tỷ lệ chết và tỷ lệ đào thải nhân cao hơn. Trai đen cánh dày có tỷ lệ đậu lớn hơn, tuy nhiên màu sắc kém và tối màu hơn so với các loài trai khác. Trai cóc chủ yếu dùng để sản xuất viên phôi nhân, cắt vuông và quay ly tâm. Trai bùn sau khi bóc tế bào được lai ghép mô tế bào, đây là loài trai có ảnh hưởng đến màu sắc của viên ngọc.

Đối với phương pháp cấy ghép nhân và tế bào vào màng áo của trai cấy, tế bào sẽ phát triển bao bọc xung quanh viên nhân tạo hình túi ngọc kết hợp với sự tiết xà cừ

không ngừng nuôi dưỡng tế bào. Sau đó, tế bào tiết ngọc bao phủ lên viên nhân tạo thành ngọc. Ưu điểm của phương pháp này là cho ra sản phẩm ngọc trai tròn có kích thước to, màu sắc đẹp, độ bóng cao.

Phương pháp này phối được cấy đã được định sẵn gắn vỏ trên một lớp màng áo ngoài - là nơi sản sinh ra xà cừ bao bọc lấy nhân tạo thành ngọc. Một số chủ đề chính của sản phẩm ngọc trai thời trang như ngọc trai cho giới trẻ, ngọc trai cho người cao tuổi, các hình tượng trong tôn giáo... Sau khi thí nghiệm hoàn tất, sẽ hướng đến kế hoạch sản xuất đại trà.

Nữ tiến sĩ xinh đẹp ứng dụng khoa học để xây... tổ ấm

Nếu không được giới thiệu và không tìm hiểu trước, thật khó có thể tin người phụ nữ 8X xinh đẹp, nữ tính từ vóc dáng đến giọng nói ngời trước mặt tôi lại là tiến sĩ ngành công nghệ thông tin với niềm đam mê khai phá các quy luật tiềm ẩn trong dữ liệu lớn. Nhưng chúng tôi thoả thuận với nhau, câu chuyện hôm nay sẽ chỉ xoay quanh những câu chuyện rất đời, rất phụ nữ đó là làm đẹp, nấu nướng và gia đình.

TÍNH TOÁN KHOA HỌC KỂ TỪ VIỆC... GỘI ĐẦU

Cuộc chuyện trò với nữ TS trẻ Nguyễn Thị Thu Hà (khoa Công nghệ thông tin, ĐH Điện lực, Hà Nội) - người vinh dự được là một trong 70 nhà khoa học trẻ được gặp gỡ Thủ tướng - diễn ra êm đềm trong một quán cà phê xinh đẹp trong phố cổ, chút mưa lạnh và mùi trà thơm khiến câu chuyện trở nên rất đời.

Ài cũng biết, làm khoa học nếu là nam giới cũng đã rất vất vả, bởi để nghiên cứu thật sự thì bao nhiêu thời gian vẫn là chưa đủ. Với phụ nữ, khó khăn ấy sẽ còn nhân lên gấp đôi, gấp ba khi cũng chỉ có 24 giờ nhưng họ còn phải kiếm thêm thiên chức làm vợ, làm mẹ, làm dâu. Chị Hà cũng không ngoại lệ, nhưng thay vì kêu ca, người phụ nữ này lên cho mình một lịch sinh hoạt phù hợp với bản thân: Ngủ từ 9 giờ tối, dậy lúc... 3 giờ sáng.

Đi theo lịch nghỉ ngơi khác lạ ấy là quan điểm "chị thích mọi thứ phải nhanh nhẹn, khoa học", bởi vậy chị Hà cũng cắt giảm tối đa những khâu rườm rà trong cuộc sống. Trong gian bếp, chị sắp xếp đồ đạc đâu ra đấy, mỗi thứ một vị trí để tiện thao tác tối đa.

Thích gội đầu bằng bồ kết, chị nhờ mẹ sao sẵn, bé nhỏ, mỗi lần gội đầu thì lấy một nắm cho vào chậu nước ấm, làm việc này việc kia một chỗ lát là đã "đầu vào đó". Hay như giặt quần áo, chị cũng xếp các chậu nước một cách có tính toán nhất để mọi thao tác diễn ra chuẩn thời gian và tiết kiệm sức tối đa.

Khi nói tới chuyện shopping - chuyện muôn thuở của phụ nữ, chị Hà không giấu nổi hào hứng. Nhưng ngay cả với sở thích lớn của mình, chị cũng hết sức... bài bản. Thay vì đến chợ xem chất, xem màu, chị nhấn với 3 cửa hàng vải quen của mình là hãy chụp ảnh

TS Nguyễn Thị Thu Hà trong buổi trò chuyện với phóng viên Báo Khoa học và Phát triển.

Thành tích chị Nguyễn Thị Thu Hà đạt được có thể khiến cả đấng mày râu cũng phải ít nhiều ghen tị: 10 bài báo công bố trên các tạp chí quốc tế uy tín, 14 bài hội thảo quốc tế, 4 bài báo đăng trên tạp chí trong nước, 9 bài hội thảo trong nước, 3 chuyên khảo, 8 nhiệm vụ nghiên cứu khoa học, 5 công trình đang ứng dụng thực tế. Cùng những thành tích đáng nể trên, tháng 9 vừa qua, chị đã được chọn là một trong 70 nhà khoa học trẻ có vinh dự được gặp gỡ Thủ tướng.

Câu chuyện của chị đơn giản, nhẹ nhàng như mọi việc vốn phải vậy nhưng khiến tôi không khỏi suy nghĩ.

Quả thực, quỹ thời gian mỗi người đều chỉ có ngang nhau, nhưng cách vận dụng thế nào cho linh hoạt, cho được việc, có lẽ tôi phải học chị nhiều.

LÀM NGƯỜI PHỤ NỮ THUẬN THEO... TỰ NHIÊN

Bài bản, khoa học là vậy, nhưng khi nói về làm đẹp, nữ tiến sĩ 8X vui vẻ kể rằng "chị thích thuận theo tự nhiên" nên không quá chuộng hóa mỹ phẩm mà ưa thích sử dụng những sản phẩm tự nhiên.

Món đồ mỹ phẩm duy nhất mà chị thường xuyên sử dụng nhất chỉ là cây son dưỡng cho gương mặt thêm tươi tắn. Khi đi giảng dạy hay hội thảo, dịp nào quan trọng lắm mới thêm một lớp phấn mỏng. Dưỡng môi, dưỡng da chỉ quanh quẩn với dầu dừa, dầu olive.

Thay vào đó, mỗi ngày chị đều dành ra 20 phút để tập thể dục vào mỗi sáng. Thời gian nào quá bận rộn, mệt mỏi nhiều việc chị sẽ uống thêm một vài gói baby aspirin trong vài

ngày để giúp lưu thông máu trong cơ thể để tăng cường sức khỏe. Theo chị, khi cơ thể khỏe mạnh thì da tự khắc sẽ đẹp, mịn.

Hỏi chị về chuyện tình yêu, gia đình và những câu chuyện về mặt trái của hôn nhân vẫn xuất hiện đầy rẫy trên mạng xã hội, nữ tiến sĩ chia sẻ rất cởi mở và thẳng thắn.

Như nhiều gia đình khác, cuộc sống hôn nhân của anh chị cũng có lúc không xuôi chèo mát mái bởi những sự bất đồng trong cuộc sống, công việc hay đối nội, đối ngoại. Bản thân chị và chồng chị đều là giảng viên, việc phải đi giảng dạy, công tác xa là điều không thể tránh.

Tiếp xúc với nhiều người mới mẻ, giỏi giang, sẽ là nói dối nếu bảo cả hai không có lúc xao lòng, nhưng quan trọng phải biết đâu là điểm dừng để có thể giữ cho ngôi nhà là nơi bão ngừng sau cánh cửa.

Chị không nói với tôi về bí quyết "giữ lửa", nhưng chị kể cho tôi về những cốc tinh bột nghệ giúp anh giảm men gan, những bữa cơm được ăn đến sạch veo, những mẻ giá sạch tự tay trồng, những buổi đi ăn, đi xem phim riêng tư của hai vợ chồng và

cả những chuyến du lịch không quên mời bà nội đi cùng.

Chị kể cho tôi rằng chị luôn lời kéo chồng và con trai vào công việc chung, dù rằng mình chị cũng có thể làm được tất cả, bởi đây là cách tự nhiên để tạo nên sự kết nối cả gia đình và từ đó, mỗi thành viên mới thấy yêu tổ ấm của mình.

Thế nên thứ bảy, chủ nhật cả gia đình chị Hà - thay vì cảnh một mình cầm củi nấu nướng, dọn dẹp - sẽ cùng chung tay nấu nướng, dọn dẹp. Chồng chị cũng sẵn sàng xắn tay vào bếp khi vợ bận rộn, thậm chí theo chị tiết lộ, chồng chị còn biết nấu rất nhiều món ăn.

Đối với con, chị Hà luôn dành thời gian học tập, vui chơi cùng con. Cùng với đó, chị cũng có những cách giáo dục khá đặc biệt, chị cho bé đi học violin, organ để con nuôi dưỡng được tâm hồn giàu cảm xúc.

Đặc biệt, bà mẹ này còn rèn con bằng một cách rất đặc biệt, đó là... cầu hoặc treo chóc con khi cậu bé đang ngủ, bởi "sau này trên đường đời sẽ có rất nhiều người muốn phá con, chị muốn tập cho con sự nhẫn nại và tìm được cách giải quyết trong mọi vấn đề".

Trước khi gặp chị Hà, tôi vẫn nghĩ những người làm khoa học khô khan lắm, nhưng chuyện trò với chị, tôi chỉ thấy một người phụ nữ ngọt ngào, từng trải và thông minh.

Có lẽ tính kỷ luật nhưng không kém phần linh hoạt rèn luyện được trong quá trình nghiên cứu, làm khoa học đã giúp chị luôn biết cách để cùng gia đình vượt sóng và xây nên một tổ ấm cho riêng mình.

HẢI ĐĂNG - THÚY ANH

"Nghiên cứu, khám phá máy tính cũng ẩn chứa những điều bí ẩn chưa thể giải mã dù có các công thức để sử dụng. Để đưa ra một quy luật, máy tính phải tổng hợp các dữ liệu thì con người cũng vậy. Điều ta nhận được hôm nay là kết quả của ngày hôm qua. Tôi luôn tin vào luật nhân - quả" - TS Nguyễn Thị Thu Hà

Nghe qua thì khá "quái" nhưng với chị, đó là bí quyết để có nhiều thời gian hơn người khác, cũng nhờ lịch này mà chị có thể đọc sách, nghiên cứu, làm việc bên máy tính, dành thời gian tập thể dục và thậm chí tự trồng rau mầm, may ga, gối hay đôi khi trở tài làm bánh cho cả nhà cùng thưởng thức. Thói quen này theo chị đến nay đã 8 năm - từ ngày bắt đầu sinh em bé.

mẫu vải đẹp gửi qua zalo, facebook để chọn lựa. Nếu chị ưng, người của tiệm vải sẽ mang thẳng đến tiệm may quen của chị.

Khi sản phẩm đã hoàn tất, tiệm may mang đồ đến cho chị và nhận cả tiền công, tiền vải rồi gửi lại cho tiệm vải. Chị bảo, như thế đương nhiên cũng có cái rủi ro, may 5 cái mà được 4 cái là ăn mừng lớn rồi, nhưng sẽ tiết kiệm thời gian để làm việc khác.

"Nghiên cứu khoa học giúp mình tĩnh lại"

Chị Hà kể rằng, trước đây chị rất nóng tính, nhưng dần dần, công tác nghiên cứu đã giúp chị tĩnh lại. Giờ đây, cứ buồn bực là nữ tiến sĩ "quay mặt" vào máy tính làm việc, tự nhiên bao bực dọc tan biến hết.

Đặc biệt, "thần chú" của chị là cười nhiều, vui vẻ nhiều để giúp cuộc sống bận rộn trở nên dễ thở hơn. Cuộc sống bận rộn, nhưng chị Hà không quên dành cho mình những khoảng không gian riêng với những sở thích về âm nhạc, phim ảnh, du lịch. Không có nhiều thời gian, mỗi lần đi hội thảo, chị sẽ tranh thủ thời gian để khám phá thêm về con người, cảnh quan để tạo nên sự mới mẻ cho chính mình.

Chị kể, thời gian rảnh, chị ở nhà chăm con, lau dọn nhà cửa, giặt giũ. Có lần giặt quần áo cho chồng, thấy trong túi có mấy trăm ngàn đồng, chị chụp ảnh, đưa lên facebook và đùa chồng: "Giặt quần áo cho chồng thế này thì lãi quá". Chị bảo, tâm lý đàn ông luôn muốn che chở cho người phụ nữ của mình, nên phụ nữ dù có giỏi giang thế nào, về đến nhà cũng vẫn là người vợ. Sống cùng nhau, tôn trọng công việc, sở thích của nhau, không áp đặt suy nghĩ của mình thì sẽ không có những xung đột lớn.

“Trong khoa học đòi hỏi sự tập trung cao nên các bộ phận nghiên cứu phải chuyên tâm. Muốn như vậy phải giải quyết công việc gia đình ổn thỏa thì mọi việc sẽ trôi chảy và yên tâm với công việc” - thạc sĩ Nguyễn Thị Lại.

“Lãnh đạo một cơ quan có tới 71% cán bộ, nhân viên là nữ cũng có cái may và không may, nhưng có lẽ với công việc nghiên cứu của trung tâm ngoài chuyên môn cũng đòi hỏi sự khéo léo của bàn tay người phụ nữ, nên có thể nói có được nhiều thành tích cũng vì... nhiều nữ”. - TS Nguyễn Phương, PGĐ Trung tâm sinh học thực nghiệm.

Một ngày với đơn vị nhiều nữ nhất Bộ KH&CN

Có lẽ ấn tượng của nhiều người khi nhắc đến Trung tâm Sinh học thực nghiệm thuộc Viện Nghiên cứu ứng dụng (Bộ Khoa học và Công nghệ - KH&CN) không chỉ ở những thành tích đơn vị đạt được mà còn bởi tại đây đa phần cán bộ khoa học là nữ. Thời gian qua, có tới 6 đề tài cấp nhà nước, 42 đề tài cấp bộ, 34 cấp cơ sở và 3 nhiệm vụ từ quỹ nước ngoài... được tập thể nữ khoa học của trung tâm đảm nhận. Năm 2013 Tập thể Trung tâm Sinh học Thực nghiệm đã được tặng Giải thưởng Kovalepskaia.

CÓ ĐƯỢC THÀNH CÔNG NHỜ CÓ... PHỤ NỮ

Nhắc tới những công trình nổi bật, TS Nguyễn Phương cho biết, từ năm 1993 Trung tâm Sinh học thực nghiệm đã tiến hành nghiên cứu đề tài cấp nhà nước KC-08-12 “Nghiên cứu công nghệ sản xuất các chế phẩm giàu dinh

dưỡng và giàu hoạt tính sinh học từ nguồn vi tảo để phục vụ dinh dưỡng cho người và động vật”. Để tài đã nghiên cứu sử dụng sinh khối tảo spirulina dùng cho người ở dạng sản phẩm là viên nén tảo dùng để hỗ trợ điều trị bệnh nhân ung thư xạ trị và sản phẩm cốm dinh dưỡng Lina trong phục hồi

dinh dưỡng cho trẻ em.

Kể thừa kết quả này, năm 2008, trung tâm tiếp tục thực hiện dự án sản xuất thử nghiệm cấp Bộ KH&CN nhằm triển khai các kết quả nghiên cứu đưa sản phẩm ra thị trường. Từ dự án này đã có 3 sản phẩm viên nén, viên nang, cốm từ tảo spirulina với mục tiêu ứng dụng các

kết quả nghiên cứu vào thực tiễn, đáp ứng nhu cầu tiêu dùng sản phẩm với chất lượng ổn định, giá cả hợp lý. Các sản phẩm của dự án đã được cấp giấy chứng nhận tiêu chuẩn của Cục Vệ sinh an toàn thực phẩm, Bộ Y tế.

Năm 2011, trung tâm đã đăng ký và được giao nhiệm vụ cấp nhà nước:

Cũng không giấu những câu chuyện “đờ khóc đờ cười” khi là nam giới lại lãnh đạo một đơn vị đa phần là cán bộ nữ, ông Phương tâm sự: “Cơ quan nhiều chị em nhất là từ 22 đến 40 tuổi - lứa tuổi này có nhiều vấn đề phải lưu tâm, chuyện gia đình, bạn bè nên đòi hỏi người lãnh đạo

phải có nhiều kinh nghiệm và biết chia sẻ. Chuyện đi muộn, về sớm hay con cái ốm đau, hiếu hỉ, ... đều phải hiểu, thông cảm và tạo điều kiện bằng cách giao công việc cho người khác hỗ trợ. Khi việc riêng được giải quyết ổn thỏa, họ sẽ chuyên tâm hơn với nghiên cứu”.

“Khai thác và phát triển nguồn gene lan kim tuyến và bạch tật lê làm nguyên liệu sản xuất thuốc. Kết quả bước đầu, đã nhân giống in vitro thành công cây thuốc lan kim tuyến thuộc danh mục sách đỏ Việt Nam.

Để tài này cũng giúp trung tâm một lần nữa trở thành đơn vị đầu tiên của Việt Nam nhân giống thành công lan kim tuyến bằng kỹ thuật nuôi cấy mô tế bào thực vật. Hiện nay, các nhà khoa học thuộc trung tâm đang tiến hành phát triển vùng trồng nguồn gene cây thuốc lan kim tuyến tại Lào Cai.

Ngoài ra, trung tâm

cũng nhân giống thành công nhiều loại cây dược liệu có giá trị của Việt Nam như ba kích, hoàng đằng, lan gấm, ... là các loại thảo dược quý hiếm trong tự nhiên đang có nguy cơ bị tuyệt chủng. Nhìn nhận về những thành công này, TS Nguyễn Phương cho rằng đó cũng là nhờ... phụ nữ.

Theo TS Phương, nếu để nói về kết quả cuối cùng thì không quá khó, nhưng phải hiểu được rằng để đi đến kết quả đó là những chuỗi ngày dài các nhà khoa học phải lặn lội tìm kiếm nguồn gene rồi “giam minh” trong phòng nghiên cứu, theo dõi tỉ mỉ rồi phân tích, tìm tòi...

“Sự cẩn cù, khéo léo và cẩn thận là yếu tố quan trọng mà công việc ở đây đòi hỏi. Tất cả những đức tính đều hội tụ ở người phụ nữ. Có lẽ cũng vì thế mà trung tâm có được thành công ngày hôm nay” - TS Nguyễn Phương tự hào.

NẾU ĐAM MÊ SẼ BIẾT CÁCH SẮP XẾP

Chia sẻ về công việc nghiên cứu tại trung tâm, thạc sĩ Phan Xuân Bình Minh - người đã làm chủ nhiệm đề tài cấp bộ về “Nhân giống cây ba kích và hoàng đằng” và đề tài cơ sở “Bảo tồn và phát triển loài lan kim tuyến đặc hữu của Việt Nam” - cho biết:

“Với vai trò là một cán bộ nghiên cứu, chúng tôi luôn mong muốn các kết quả nghiên cứu của mình được áp dụng vào thực tiễn, góp một phần nhỏ bé cho sự phát triển của nền kinh tế nước nhà”.

Để làm được điều đó, với những cán bộ nữ phải nỗ lực hơn rất nhiều vì ngoài nghiên cứu, ai cũng có mối quan tâm riêng là gia đình, con cái. Vì vậy để hoàn thành cả hai vai, mỗi cán bộ ở đây phải biết cân đối, đôi khi là sự hy sinh cả thời gian dành cho riêng mình.

Thạc sĩ Bình Minh tâm sự thêm: Năm 2011 - sau khi đề tài cấp bộ kết thúc, chúng tôi cũng đã thực hiện hợp đồng chuyển giao mô hình nhân giống và trồng ba kích dưới tán

rừng cho Trung tâm ứng dụng tỉnh Phú Yên; với kết quả đạt được, hiện tại Phú Yên đã chủ động được nguồn giống và phát triển được vùng trồng ba kích dưới tán rừng.

Để tiếp tục những kết quả của đề tài, chúng tôi xây dựng dự án sản xuất thử giống ba kích cung cấp cho các hộ dân thuộc huyện Trà Lĩnh - Cao Bằng nhằm phát triển loại cây dược liệu có giá trị kinh tế và nâng cao thu nhập cho đồng bào nghèo các dân tộc ít người.

“Với đề tài bảo tồn và phát triển loài lan kim tuyến đặc hữu của Việt Nam, chúng tôi cũng hy vọng với những kết quả đã đạt được, trong tương lai gần sẽ chuyển giao cây giống và hướng dẫn kỹ thuật trồng loại cây dược liệu mới và có giá trị này cho các địa phương và người dân vùng núi phía bắc và Trung Bộ, đặc biệt là những vùng thuộc diện 30A của Chính phủ” - thạc

chấn sẽ biết cách sắp xếp thời gian hợp lý để hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao” - Thạc sĩ Chiên cho biết.

Thạc sĩ Nguyễn Thị Lại - Trưởng phòng Bảo tồn phát triển nguồn gene - cũng kể về những ngày mà chị và các cán bộ khoa học nữ tại trung tâm trèo rừng, lội suối để tìm kiếm các nguồn gene quý.

“Có những khi phải trèo lên núi cao, lên thì cố gắng được, nhưng đến khi xuống cũng không phải đơn giản. Những khi đó chị em phải quên mình là phụ nữ, vượt qua mọi khó khăn để làm việc. Dẫn rồi mọi việc cũng quen và chuyện đi rừng, vùng sâu vùng xa cũng trở thành kỹ năng của cán bộ nữ thuộc trung tâm” - thạc sĩ Lại chia sẻ.

Những hoàn cảnh đặc biệt dường như đã rèn luyện sự bền bỉ, gan dạ, bản lĩnh cho các nhà khoa học nữ nơi đây. Cũng như những người phụ nữ khác

“Sự cẩn cù, khéo léo và cẩn thận là yếu tố quan trọng mà công việc ở đây đòi hỏi. Tất cả những đức tính đều hội tụ ở người phụ nữ. Có lẽ cũng vì thế mà Trung tâm có được thành công ngày hôm nay” - TS Nguyễn Phương

sĩ Bình Minh bày tỏ.

Cũng nói về những cố gắng hài hòa giữa công việc và gia đình, kỹ sư Trương Thị Chiên - Phòng Sinh học phân tử - tâm sự:

“Là một cán bộ nữ nên bản thân tôi thấy trong quá trình thực hiện triển khai nhiệm vụ hay tham gia các hoạt động đoàn thể, xã hội cũng gặp khá nhiều khó khăn và chắc chắn bị hạn chế về thời gian cho gia đình và chăm sóc con nhỏ; nhất là những đợt công tác, khảo sát thực tế dài ngày ở các địa phương, hay những đợt đi lấy mẫu đi từ sáng sớm đến tối khuya mới về. Những khi đó phải nhờ người trông con, cố gắng sắp xếp thời gian để hoàn thành công việc.

Thế nhưng dù khó khăn, song nếu có đam mê, chắc

tại trung tâm, chị Lại có con nhỏ, song để có thể hoàn thành nhiệm vụ nghiên cứu đôi khi cần cả “nghệ thuật sống”.

“Trong khoa học đòi hỏi sự tập trung cao nên các bộ phận nghiên cứu phải chuyên tâm. Muốn như vậy, phải giải quyết công việc gia đình ổn thỏa thì mọi việc sẽ trôi chảy và yên tâm với công việc” - thạc sĩ Lại chia sẻ.

Thạc sĩ Lại tâm sự: Việt Nam được cho là nước có đa dạng sinh học phong phú, thế nhưng do khai thác quá mức nên rất nhiều nguồn gene quý đứng trước nguy cơ bị tuyệt chủng. Vì vậy, nhiệm vụ của các nhà khoa học là phải tìm kiếm và phục hồi.

Công việc này không chỉ đơn giản là ngồi trong phòng thí nghiệm, mà

Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ Nguyễn Quân tới thăm và làm việc tại Trung tâm sinh học thực nghiệm

Trung tâm sinh học Thực nghiệm là Tổ chức khoa học và công nghệ công lập thuộc Viện Ứng dụng công nghệ - Bộ Khoa học và Công nghệ. Được thành lập và đi vào hoạt động từ tháng 7/1989 Trung tâm đã có nhiều thành tích, được Bộ trưởng Bộ Khoa học và Công nghệ tặng danh hiệu Tập thể lao động xuất sắc các năm 2010, 2011, 2012, 2013, 2014. Được Viện Ứng dụng công nghệ tặng giấy khen Tập thể cán bộ nữ điển hình tiên tiến giai đoạn 2006-2010, liên tục nhiều năm liên được tặng danh hiệu Tập thể lao động tiên tiến.

Năm 2013 Tập thể Trung tâm Sinh học Thực nghiệm đã được tặng Giải thưởng Kovalenskaia.

Năm 2014 Tập thể Trung tâm sinh học Thực nghiệm đã được tặng Bằng khen Thủ tướng.

Hiện Trung tâm tập trung vào 3 hướng nghiên cứu chính gồm bảo tồn, phát triển các nguồn gen bản địa, quý hiếm nhằm nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững cho các vùng nông thôn, sinh thái; tìm kiếm, tách chiết các hợp chất sinh học từ tự nhiên, tạo các dạng thực phẩm chức năng phục vụ cho việc chăm sóc sức khỏe con người và giải quyết các vấn đề môi trường... Cả ba hướng nghiên cứu này Trung tâm đã đạt được nhiều kết quả hữu ích phục vụ cho đời sống và phát triển kinh tế xã hội.

phải tìm kiếm rồi mới có thể nghiên cứu và nhân rộng.

Để tạo đời sống tinh thần tốt cho chị em, TS Phương cho biết hằng tháng, hằng quý - thông qua tổ chức công đoàn, trung tâm thường tổ chức các buổi giao lưu, sinh nhật cho anh chị em. “Đây là cách để các cán bộ gắn kết, giảm căng thẳng và cũng thông cảm với nhau hơn, giúp cho công việc được trôi chảy hơn” - TS Phương cho biết.

TS Nguyễn Phương ghi nhận: “Thành công ngày hôm nay không thể không nói đến sự chỉ đạo sát sao của lãnh đạo Bộ KH&CN, của Viện Ứng dụng công nghệ để trung tâm có thể thực hiện và triển khai được các ý tưởng khoa học, tạo ra các sản phẩm

phục vụ cuộc sống và sự nỗ lực không ngừng vượt qua bao khó khăn, vất vả của phụ nữ làm công tác nghiên cứu khoa học của trung tâm.

Tập thể nữ Trung tâm Sinh học Thực nghiệm được đánh giá là tập thể đoàn kết, sáng tạo trong nghiên cứu khoa học, vượt qua mọi khó khăn, biết sắp xếp hợp lý giữa công việc và gia đình, công tác để hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Bên cạnh nhiệm vụ chuyên môn, chị em luôn chăm lo gia đình hạnh phúc, nuôi con khỏe, dạy con ngoan và xây dựng gia đình văn hóa, góp phần xây dựng nền kinh tế tri thức vì sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước”.

BÍCH NGỌC

Mạng xã hội và quyền năng biến đổi phụ nữ

Phụ nữ đang là đối tượng sử dụng mạng xã hội nhiều nhất để nâng cao chất lượng cuộc sống của mình. Tuy nhiên, mặt trái của mạng xã hội tác động lên đối tượng này cũng không hề nhỏ.

MẠNG ẢO, LO LẮNG THẬT

Theo số liệu thống kê của tờ Today Moms, 42% số người được hỏi cảm thấy bị stress vì những gì các bà mẹ khác chia sẻ trên trang mạng Pinterest. Cảm giác lo lắng, buồn bực này nảy sinh khi những bà mẹ này đem con cái mình ra so sánh với con người khác, khi thấy rằng mình nuôi con không được "nhàn nhả" như họ, mình không khéo tay được như họ hay tự tạo áp lực cho bản thân vì mình không thể có được thân hình thon gọn sau sinh như những bà mẹ khác...

Trung tâm Nghiên cứu Pew tiến hành khảo sát trên 1.801 người tìm hiểu về mối quan hệ giữa stress - đặc biệt là ở phụ nữ, và mạng xã hội đầu năm 2015. Trong cuộc khảo sát này, stress được đo đặc theo mức thang của Pew, dựa trên 10 câu hỏi của Pew và được hiện thức hóa bằng việc định nghĩa cuộc sống của người tham gia: Quá khích, không kiểm chế được và không đoán định được phản ứng? Những người cho rằng cuộc sống của mình có những biểu hiện này đồng nghĩa với việc họ phải chịu đựng cảm giác lo lắng, thất vọng cùng khả năng mắc một số bệnh về tim mạch và nhiễm trùng.

Nghiên cứu của Pew cho thấy dù phụ nữ sử dụng mạng xã hội ít bị stress hơn so với người không dùng mạng xã hội thường xuyên, nhưng họ cũng dễ dàng nhận thấy những tình huống gây stress

trong cuộc sống của bạn bè mình trên mạng xã hội và... họ bị stress theo.

Trong số những mạng xã hội phổ biến nhất hiện nay, Facebook là mạng tác động đến tâm lý mọi người nhiều nhất, đặc biệt là phụ nữ. Đây cũng là kết quả khảo sát được tiến hành bởi Công ty viễn thông RebTel. Theo đó, trong số 1.632 người tham gia khảo sát thì có tới 20% cho rằng Facebook ảnh hưởng tiêu cực tới tâm trạng nhất, 20% khác thì thú nhận trang mạng xã hội này khiến họ lo lắng nhiều nhất.

KHI MẠNG XÃ HỘI NUÔI DƯỠNG THÓI HƯ

Phụ nữ thường khá nhạy cảm khi tham gia mạng xã hội. Đây là lý do khiến họ thường nói dối và dễ thể hiện sự ghen tị với thành công của bạn bè qua mạng.

Cục Quảng cáo Sydney cùng Giáo sư Suresh Sood - một nhà khoa học số liệu tại Trường Đại học kinh doanh UTS, Australia - đã tiến hành một nghiên cứu về hành vi của con người trên mạng xã hội. Họ đã phân tích hàng trăm nghìn những status công khai trên Facebook, Twitter, TripAdvisor và Instagram và phát hiện ra rằng phụ nữ nói dối nhiều gấp đôi so với đàn ông trên các đăng tải lên mạng. Phụ nữ thường nói dối về tuổi tác, tình trạng hôn nhân hay thậm chí là bịa đặt hoàn toàn về cuộc sống xa hoa hiện tại của bản thân. Theo người đứng đầu nghiên cứu này - Douglas

Phụ nữ là đối tượng sử dụng mạng xã hội nhiều nhất nhưng cũng là đối tượng dễ bị nó thay đổi nhất.

Nicol, mọi người thường nói dối để nhận được ưu đãi từ các thương hiệu, để thu được tiếng vang trên mạng xã hội và để tự nâng tầm quan trọng của bản thân.

Không chỉ nói dối, mạng xã hội là nơi phụ nữ thể hiện rõ nhất thói xấu ghen tị bằng những lời bình luận ác ý, giễu cợt. Kết quả một cuộc khảo sát do Tổ chức Scope, Anh tiến hành với 1.500 người cho thấy, 62% số người dùng cảm thấy không công bằng và ghen tị khi so sánh những thành tựu và sự kiện của cuộc đời mình với bạn bè trên mạng xã hội.

Theo Giáo sư tình dục học và chuyên gia về quan hệ Nikki Goldstein, phụ nữ thường có thói quen nhìn vào người khác, xem bạn bè đang làm gì. Mạng xã hội đã giúp thói quen này của họ trở nên dễ dàng, thuận tiện hơn. Tuy nhiên khi thấy bạn thành công,

phụ nữ thường nảy sinh tâm lý ganh ghét, muốn bạn thất bại. Tâm lý này xuất phát từ cảm giác thất bại, thấy rằng những thành quả đạt được không phù hợp với năng lực bản thân.

Bà Nikki Goldstein cho rằng, để ngăn chặn thói xấu này, phụ nữ cần hình thành thói quen không nên tin mọi thứ đọc được trên mạng xã hội. Phụ nữ nên tự đặt cho mình những mục tiêu rõ ràng, cố gắng nỗ lực để đạt được mục tiêu đó, thay vì dùng thời gian này đi "soi" thành công của bạn bè.

QUYỀN NĂNG VỚI PHẢI ĐẸP

Theo kết quả thu thập được từ nhiều nghiên cứu, phụ nữ là đối tượng "hoạt động" tích cực nhất trên các trang mạng và do đó họ cũng dễ dàng chịu tác động của mạng xã hội.

Theo số liệu của Trung tâm Nghiên cứu Pew, Mỹ, trong số 74% người dùng Internet truy cập mạng xã hội thì có tới 76% là phụ nữ. Còn theo số liệu của hãng Nielsen, trung bình cứ 10 phút mỗi phụ nữ lại lướt mạng xã hội một lần.

Số liệu khảo sát của Pew, Niesel và Burst Media cho thấy phụ nữ rất tích cực tương tác với các nhãn hàng thông qua mạng xã hội. Hơn một nửa số phụ nữ dùng mạng xã hội để thể hiện sự ủng hộ, cập nhật thông tin, thực hiện giao dịch và tiếp cận quảng cáo của các nhãn hàng sản phẩm. Chính điều này đã giúp mạng xã hội trở thành nơi tạo nên các trào lưu mua sắm không chỉ của nữ giới, mà cho cả cộng đồng.

Không chỉ định hướng mua sắm, mạng xã hội

còn định hướng cả về tiêu chuẩn thẩm mỹ.

Một nghiên cứu mới được hãng Dove, Unilever tiến hành trên 1.027 phụ nữ từ độ tuổi 18 tới 64 cho thấy, khái niệm "cái đẹp" của họ được định hình dựa trên "những người phụ nữ khác trên phương tiện truyền thông và mạng xã hội". 82% số người được hỏi tin rằng mạng xã hội có thể thay đổi tiêu chuẩn cái đẹp hiện đại. Chẳng hạn như trước đây, người ta thường ca ngợi những cô nàng chân dài, thon gọn, nhưng thời gian gần đây, những hình ảnh tràn ngập trên các mạng xã hội kèm theo thái độ tán dương đã dần định hình tiêu chuẩn đẹp phải là chân to, eo nhỏ.

Mạng xã hội là một "cái bẫy". Ai khôn ngoan, biết sử dụng nó một cách thông minh sẽ thu được rất nhiều ích lợi. Còn nếu bạn rơi vào những rắc rối không cần thiết.

HIỂN THẢO

THANH BÌNH

Phụ nữ mua sắm online để... giết thời gian

Cuộc cách mạng internet đã khiến thói quen mua sắm online trở nên thịnh hành và điều này khiến nhiều chị em "méo mặt" vì chi tiêu quá tay.

Theo số liệu mới được Hiệp hội các nhà bán lẻ Anh quốc đưa ra hồi đầu năm 2015, khoảng 1/5 các hoạt động mua sắm vào tháng 1/2015 ở nước này được thực hiện thông qua các trang web bán hàng, thay vì tại các cửa hàng như trước đây.

Văn phòng thống kê quốc gia Anh cho biết, mỗi tuần phụ nữ nước này chỉ khoảng 460 triệu bảng Anh để mua sắm trên mạng. Họ rất mạnh tay chỉ cho việc mua quần áo và phụ kiện. 81% phụ nữ Anh chọn mua quần áo qua mạng và 40% chỉ tiêu của họ là chỉ vào việc mua giày dép qua các website, bất chấp thực tế là họ chẳng thể được thử những món đồ này.

Trang Pop Sugar, Mỹ cũng đã tiến hành một cuộc nghiên cứu với tiêu đề "Tìm kiếm hạnh phúc". Họ đặt ra câu hỏi với những phụ nữ tham gia là họ sẽ làm gì trong thời gian rảnh. Kết quả là 6/10 phụ nữ cho biết họ chọn cách mua bán online để giết thời gian. Tỷ lệ này đặc biệt cao với những người trong độ tuổi từ 18-24.

Mua sắm nói chung và mua sắm online nói riêng đã khiến phụ nữ Mỹ rơi vào "khủng hoảng thừa" khi trung bình mỗi người phụ nữ có tới 30 bộ quần áo để thay trong 1 tháng. Tờ Daily Mail của Anh thì cho biết phụ nữ Anh mỗi năm mua số lượng quần áo bằng nửa trọng lượng cơ thể, và trung bình mỗi phụ nữ nước này có tới 22 bộ quần áo chưa bao giờ được mặc trong tủ quần áo.

Chuyên cao - thấp hệ đại học trực tuyến

Ngày 13/10, FUNiX - đại học trực tuyến đào tạo kỹ sư công nghệ thông tin - ra mắt. Dù đây không hẳn là "đại học trực tuyến" đầu tiên ở Việt Nam - như cách một số cơ quan truyền thông khẳng định, nhưng triết lý tạo một môi trường "mau học nhanh đi kiếm tiền thôi" rất đáng được quan tâm trong việc tổ chức đào tạo không chỉ với ngành công nghệ.

"COI RẺ" TẤM BẰNG HỆ TỬ XA

Về chuyện FUNiX là đại học trực tuyến đầu tiên của Việt Nam, "cha đẻ" của FUNiX- TS Nguyễn Thành Nam, nguyên Tổng giám đốc Tập đoàn FPT - lập tức phủ nhận: "Đào tạo đại học từ xa ở Việt Nam qua môi trường online đã có lâu rồi. Tuy nhiên, nhiều trường không muốn nói ra".

Giải thích về chuyện các trường có đào tạo đại học qua mạng không muốn khoe, ông Nguyễn Thành Nam chia sẻ: "Quan điểm của các trường đào tạo online, đào tạo từ xa là dành cho những người không thể đến trường, ở vùng sâu, vùng xa và chất lượng của học sinh chưa tốt. Hình thức này ở nhiều

trường đang sống dở, chết dở vì khoe ra trước mọi người biết chất lượng học viên kém thế à!".

Việc cấp bằng (gồm cả bằng đại học) hệ đào tạo từ xa cũng đã thực hiện từ lâu, tuy nhiên cả các trường và xã hội đang định vị thấp hình thức đào tạo này. "Người ta đang định vị chất lượng tấm bằng hệ từ xa thấp và một khi các trường còn có tư duy là người học hệ đào tạo này kém thì tấm bằng này vẫn bị đánh giá thấp" - ông Nam khẳng định.

ĐỊNH VỊ LẠI TẤM BẰNG TỬ XA

Với FUNiX, ông Nguyễn Thành Nam và các cộng sự mong muốn định vị lại giá trị của tấm bằng hệ đào

tạo từ xa.

"Chúng tôi muốn mọi người hiểu đào tạo online không kém, thậm chí còn hơn các hệ đào tạo phổ biến hiện tại bởi quan trọng là cách học. Chúng tôi chú trọng 3 điểm: Thứ nhất, giáo trình học tốt nhất. Thứ hai, được gặp người hướng dẫn (mentor) là các chuyên gia uy tín ngay từ khi bắt đầu học và thứ ba là học viên tự quyết định được tốc độ học. Đây đang là các vấn đề hiện tại của giáo dục. Sinh viên ra trường hay thậm chí là người đi làm cũng không được gặp gỡ, chia sẻ với những chuyên gia hàng đầu trong lĩnh vực của mình" - ông Nam cho biết.

TS Nguyễn Thành Nam trao đổi với Báo Khoa học và Phát triển về Đại học trực tuyến FUNiX.

Ảnh: Lê Loan

FUNiX (funix.edu.vn) là tên viết tắt của FPT University X. "Các dự án mang tên X thường là rất đặc biệt" - ông Nguyễn Thành Nam giải thích. FUNiX đào tạo trực tuyến, cấp bằng kỹ sư công nghệ thông tin và được Bộ Giáo dục và Đào tạo công nhận. Chương trình của FUNiX gồm 8 kỳ, mỗi kỳ học trong 4 tháng, tương đương với 8 certificate riêng có giá trị. Điểm đặc biệt ở FUNiX là sự tham gia của các mentor (người hướng dẫn) - là các chuyên gia CNTT uy tín của Việt Nam như Chủ tịch kiêm Giám đốc điều hành Tinh Vân Group Hoàng Tô, nguyên Tổng giám đốc FPT Software Nguyễn Thành Lâm, Giám đốc công nghệ Công ty cổ phần NTQ Solution Tô Hải Sơn...

Nhìn vào danh sách các chuyên gia của FUNiX, có thể thấy ngay đó là các chuyên gia, lãnh đạo các công ty lớn trong lĩnh vực công nghệ thông tin. Theo ông Nam, mô hình này có thể huy động được sự tham gia của các chuyên gia vì họ là những người mong muốn được truyền cảm hứng, kinh nghiệm cho các thế hệ sau.

Giải thích lý do làm mentor cho FUNiX, Chủ tịch kiêm Tổng giám đốc Tinh Vân Group Hoàng Tô cho biết: "Tôi không

quan tâm tới thù lao mà FUNiX trả, cũng không kỳ vọng có thể tìm kiếm nguồn nhân lực cho Tinh Vân Group từ sinh viên của FUNiX.

Chia sẻ những kiến thức là điều nên làm với tất cả mọi người. Chia sẻ kinh nghiệm và tầm nhìn còn quan trọng hơn nữa, nó giúp tạo cảm hứng cho người học và đi đúng đường".

Về triết lý của FUNiX, ông Nguyễn Thành Nam nhấn mạnh: "Tại FUNiX, HỌC không quan trọng bằng

HỎI, DAY không quan trọng bằng ĐỒ; hay nói cách khác, truyền đạt kiến thức không quan trọng bằng cách truyền đạt con đường tìm đến tri thức".

Chia sẻ quan điểm này, ông Hoàng Tô cho rằng mô hình tạo môi trường truyền cảm hứng cho học tập này có thể áp dụng cho nhiều ngành đào tạo khác nhau. "Hình thức FUNiX thích hợp với tất cả các ngành có sự thay đổi nhanh chóng như công nghệ. Điều quan trọng, FUNiX sẽ giúp các bạn sinh

viên hiểu rằng mình phải tự bước trên con đường học vấn, phải liên tục tự trau dồi và khi các bạn ấy học một cách tự giác và thích thú thì bản thân điều đó đã chất lượng hơn mọi ông thầy rồi" - ông Hoàng Tô chia sẻ.

FUNiX mới chỉ khởi động, kết quả còn ở phía trước. Dầu vậy, triết lý về việc tạo một môi trường truyền cảm hứng và chỉ cho người học con đường học vấn đáng được các cơ sở đào tạo tham khảo.

ĐỖ TRỌNG

Ban hành nghị quyết về Chính phủ điện tử

Chính phủ vừa ban hành Nghị quyết về chính phủ điện tử với mục tiêu đẩy mạnh phát triển chính phủ điện tử, nhằm nâng vị trí của Việt Nam về chính phủ điện tử theo xếp hạng của Liên Hợp Quốc. Nghị quyết hướng tới mục tiêu đẩy mạnh phát triển chính phủ điện tử, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các cơ quan nhà nước, phục vụ người dân và doanh nghiệp ngày càng tốt hơn. Trong ba năm 2015 - 2017 tập trung đẩy mạnh cải cách hành chính gắn với tăng cường ứng dụng công nghệ thông

tin (CNTT) trong quản lý và cung cấp dịch vụ công trực tuyến, giảm số lượng và đơn giản hóa, chuẩn hóa nội dung hồ sơ, giảm thời gian và chi phí thực hiện thủ tục hành chính.

Phấn đấu đến hết năm 2016, các bộ, ngành trung ương có 100% các dịch vụ công được cung cấp trực tuyến ở mức độ cho phép người dùng điện và gửi trực tuyến các mẫu văn bản đến cơ quan, tổ chức cung cấp dịch vụ. Nghị quyết nêu rõ, các bộ, ngành, địa phương tập trung vào giải pháp đẩy mạnh đổi mới, tăng cường

2015 - 2017: Tập trung đẩy mạnh cải cách hành chính gắn với tăng cường ứng dụng CNTT trong quản lý và cung cấp dịch vụ công trực tuyến.

ứng dụng CNTT trong công tác quản lý nhà nước, nhất là trong việc giải quyết thủ tục hành chính đối với những lĩnh vực bức thiết, liên quan đến người dân và doanh nghiệp. Từng bước triển khai các hệ thống thông tin quốc gia về dân cư, đất đai - xây dựng, doanh nghiệp...

Nghị quyết nhấn mạnh việc tăng cường năng lực cán bộ làm công tác an toàn, an ninh thông tin trong các cơ quan nhà nước. Ghi loại chỉ CNTT theo phân ngành kinh tế trong hệ thống mục lục ngân sách như quy định tại Luật Công nghệ thông tin năm 2006; sử dụng

nguồn kinh phí khoa học công nghệ để thực hiện nội dung ứng dụng CNTT trong nhiệm vụ khoa học - công nghệ và đầu tư hạ tầng thông tin khoa học - công nghệ; sử dụng Quỹ Dịch vụ viễn thông công ích Việt Nam cho những nhiệm vụ cụ thể. Khẩn trương hoàn thiện các quy định về điều kiện, thủ tục đầu tư, mua sắm, thuê dịch vụ, sản phẩm CNTT; tạo điều kiện đẩy nhanh thực hiện thuê dịch vụ, sản phẩm CNTT trong các cơ quan nhà nước, đặc biệt trong triển khai các dịch vụ công có thu. Rà soát,

sửa đổi, bổ sung chính sách ưu đãi về thuế để khuyến khích, thu hút nhà đầu tư đẩy mạnh phát triển và ứng dụng CNTT.

Nghị quyết cũng nêu rõ, các bộ, ngành, địa phương tập trung chỉ đạo đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính, rà soát, đơn giản hóa, bãi bỏ các thủ tục hành chính không cần thiết, tạo mọi thuận lợi và giảm thời gian, chi phí cho doanh nghiệp, người dân, nhất là thủ tục hành chính có liên quan đến các chỉ số xếp hạng chính phủ điện tử của Liên Hợp Quốc.

HẢI VĂN

Những ý tưởng có thể thay đổi thế giới

Hãng BBC (Anh) vừa bình chọn 39 ý tưởng công nghệ có thể làm thay đổi thế giới. Chúng tôi xin giới thiệu 6 ý tưởng ấn tượng trong số này.

XE CHẠY BẰNG NHIÊN LIỆU CỦA TƯƠNG LAI

Năm 2015, hãng Toyota đã giới thiệu chiếc sedan chạy nhiên liệu hydro có tên Mirai. Hãng này cho biết xe có thể chạy gần 500km cho mỗi lần nạp đầy năng lượng hydro nên (thời gian nạp không đến 5 phút). Chiếc xe dự kiến sẽ được bán vào cuối năm 2015.

Tuy nhiên, theo BBC giá xe sẽ khá đắt bởi lẽ khí hydro phải được lưu trữ trong bình đặc biệt, chịu được áp suất cao vì lý do an toàn. Đó cũng là lý do các nhà khoa học tại Hội đồng thiết bị khoa học và công nghệ Anh (STFC) đang nghiên cứu phương pháp chiết xuất hydro từ amoniac chi phí thấp.

Theo giáo sư Bill David - người đứng đầu nghiên cứu - "một lượng nhỏ hydro trộn với amoniac là đủ để cung cấp cho quá trình cháy trong động cơ xe hơi thông thường. Dù phương pháp này chưa được tối ưu hóa, tuy nhiên, chúng tôi ước tính rằng lò phản ứng phân hủy amoniac không lớn hơn một chai 2 lít sẽ cung cấp đầy đủ khí hydro cho một chiếc xe hơi bình thường".

TÀU CHẠY VỚI TỐC ĐỘ SIÊU ÂM

Ý tưởng về một hệ thống giao thông vận tải mới có tên Hyperloop của tỷ phú Elon Musk ngay từ

khi mới công bố đã gây xôn xao dư luận.

Đây là một hệ thống tàu chạy với tốc độ siêu âm trong một đường hầm chân không khép kín. Tàu trong lúc chạy sẽ rất ít ma sát với đường hầm và nên sẽ di chuyển với tốc độ cực nhanh, đạt mức 1223km/h - gần bằng vận tốc âm thanh và gấp đôi so với tàu siêu tốc nhanh nhất của Nhật Bản (602km/h).

Đầu năm nay, ông Elon Musk đã phát động một cuộc thi thiết kế tàu siêu tốc Hyperloop. Kết quả là hơn 1.700 đội (phần lớn là các nhóm sinh viên, kỹ sư độc lập) đăng ký tranh tài và 300 đội đã được chọn để chuyển sang giai đoạn tiếp theo của cuộc thi.

Đội chiến thắng sẽ nhận được giải thưởng lớn và đặc biệt là được ông Elon Musk tài trợ thử nghiệm ý tưởng của mình trên thực tế.

INTERNET CHO TẤT CẢ MỌI NGƯỜI

Theo tờ Washington Post (Mỹ), tỷ phú Elon Musk hiện đang chờ chính phủ Mỹ chấp thuận cho phép thử nghiệm dự án phủ sóng Internet toàn cầu bằng 4.000 vệ tinh nhỏ, bay ở quỹ đạo tầm thấp.

Các vệ tinh được thiết kế để có thể gửi những tín hiệu tốc độ cao đến tất cả mọi người trên Trái đất, kể cả những khu vực vùng sâu, vùng xa hiện chưa có

Một ý tưởng về hệ thống tàu Hyperloop.

Ảnh: Nationalgeographic

Internet để sử dụng.

Được biết, tỷ phú Elon Musk đã đệ đơn xin phép Ủy ban Truyền thông Liên bang Mỹ (FCC) vào tháng 5/2015. Nếu được thông qua, dự án có thể bắt đầu thử nghiệm đầu tiên vào năm sau. Ông Elon Musk hy vọng các dịch vụ có thể đi vào hoạt động trong một vài năm tới.

XE TỰ LÁI

Đầu năm nay, hãng xe tải Daimler đã giới thiệu mẫu xe tải tự lái được cấp phép đầu tiên. Tiến sĩ Wolfgang Bernhard - một thành viên hội đồng quản trị của hãng tin AP rằng công nghệ tự lái của chiếc xe tải này vẫn còn đang được tiếp tục thử nghiệm.

Trong khi đó, hãng xe nổi tiếng Mercedes-Benz và đối tác là công ty công nghệ Peloton cũng đang

lên kế hoạch để tung ra loại xe tải chở hàng không người lái sớm nhất có thể.

Nhận xét về các dự án này, BBC bình luận: "Mấy tính không cảm thấy mệt mỏi và không cần phải nghỉ ngơi thoải mái như con người".

Được biết, xe tải không người lái sẽ có chi phí thấp, chạy ổn định hơn - đồng nghĩa với việc sẽ ít tiêu hao nhiên liệu. Thêm vào đó, các xe có thể chạy sát nhau để giảm thiểu sức cản của gió.

DẬP LỬA BẰNG ÂM THANH

Khi mà hỏa hoạn xảy ra ngày càng nhiều trên khắp thế giới, việc tìm ra các công nghệ mới để ứng phó với ngọn lửa đang rất được quan tâm.

Trong hoàn cảnh đó, hai sinh viên Seth Robertson và Viet Tran, Đại học

George Mason (Mỹ) vừa tạo ra một thiết bị âm thanh có khả năng dập tắt lửa.

Nhận xét về nghiên cứu này, BBC khẳng định: "Ở những tần số thích hợp, ngọn lửa sẽ bị dập tắt". Nguyên lý của nó là sóng âm được tạo ra từ thiết bị cứu hỏa này cắt đứt nguồn cung cấp oxy cho ngọn lửa khiến nó nhanh chóng bị dập tắt.

Mặc dù phát minh này còn cần phải được thử nghiệm đối với những ngọn lửa lớn hơn nhưng hai sinh viên tỏ ra vô cùng tự tin về sản phẩm của mình.

"Tôi hy vọng trong tương lai thiết bị này sẽ được gắn vào hàng loạt robot và chúng có thể giúp nhanh chóng dập tắt các đám cháy rừng hoặc thậm chí là những đám cháy nhà lớn", hai sinh viên này cho biết.

HỆ THỐNG XỬ LÝ NƯỚC DI ĐỘNG

Liên Hiệp quốc cho biết hiện tại trên thế giới có khoảng 780 triệu người không được tiếp cận với nước sạch và 2 tỷ người không được tiếp cận với vệ sinh cá nhân đầy đủ.

Trong một nỗ lực để giải quyết vấn đề này, các nhà nghiên cứu Anh đã phát triển một hệ thống xử lý nước di động có thể được sử dụng ở khắp nơi trên thế giới.

"Ở giai đoạn đầu của dự án, chúng tôi có khả năng sản xuất 2m³ nước uống trong vòng 12 ngày. Con người cần 2 lít nước uống mỗi ngày. Thế nên, chỉ cần 1m³ là đủ cho một người dùng cả năm rồi" - Giáo sư Darren Reynolds, người đứng đầu nhóm nghiên cứu - cho biết.

VIỆT HƯNG

(Theo Businessinsider)

Robot sắp có khả năng dự đoán được hành động của con người. Ảnh: Moviepilot

Một nghiên cứu mới tại Đại học Illinois (Mỹ) cho thấy máy tính có thể được thiết kế nhằm hiểu, dự đoán thậm chí là tác động để thay đổi hành động của

con người.

"Chúng tôi gọi đó là một robot 'tâm linh'" - ông Justin Horowitz - tác giả chính của nghiên cứu cho biết. "Nếu bạn biết cách

Robot "tâm linh"

thức một người nào đó di chuyển và điều khiển lại trong những chuyển động đó là gì, bạn có thể phân biệt được những hành động bình thường hay bất thường. Đó là nguyên lý thuật toán của chúng tôi. Điều này đồng nghĩa với việc chúng ta có thể sử dụng thuật toán này để thiết kế máy tính, robot có khả năng căn chỉnh lại quá trình xe ô tô gặp sự cố mất lái, bắt ngờ đối hướng trên đường hoặc trợ giúp các bệnh nhân khi họ bị đột

quy"

Cụ thể là bằng cách sử dụng một thuật toán tiên tiến, các máy tính có thể biết ý định của con người và sau đó cho biết ý định đó đã được thay đổi hay chưa. Nói cách khác, các robot sẽ có thể hiểu con người hơn bao giờ hết bằng cách sao chép và phân tích cách thức con người phản ứng với các sự kiện trong thế giới thực.

Ông Horowitz và các đồng nghiệp bắt đầu nghiên cứu này bằng việc

xây dựng một hệ thống thực tế ảo. Các đối tượng được thử nghiệm ngồi trước chiếc bàn ảo và được yêu cầu tiếp cận với một thứ trên chiếc bàn đó. Sau đó, tay của những người được thử nghiệm bị tác động, bị đẩy theo các hướng không chính xác. Trong lúc này, máy móc phát hiện và ghi lại chuyển động của đối tượng, phân tích xem đó liệu có phải là chuyển động có chủ đích hay bị tác động bên ngoài và làm thế nào để căn

chỉnh nó khi hành động đó là không phù hợp.

Ông Horowitz hy vọng trong tương lai thuật toán này sẽ có khả năng dự đoán được ý định, hành động của con người. Nhà khoa học này cũng tin tưởng các thử nghiệm cuối cùng có thể truyền cảm ứng cho các nhà sản xuất ô tô áp dụng vào những chiếc xe hơi của tương lai nhằm góp phần giảm tai nạn giao thông.

VIỆT ANH

(Theo Techtimes)

Du lịch thời công nghệ cao

Tham quan bằng công nghệ thực tế ảo và du lịch trên vũ trụ, đó là hai trong số những cách thức du lịch phổ biến mà chúng ta có thể sẽ lựa chọn để tận hưởng kỳ nghỉ trong tương lai.

Nói đến du lịch, chúng ta sẽ hình dung ngay đến việc xả hơi tại một bãi biển nào đó tràn ngập ánh mặt trời hoặc tìm đến nghỉ ngơi và trải nghiệm tại một vùng đất hoàn toàn mới, tham quan những kỳ quan thiên nhiên và di sản văn hóa mới lạ.

Tuy nhiên trong tương lai rất gần, có thể con người sẽ có những hình thức du lịch hoàn toàn khác biệt so với hiện tại.

Hãy cùng điểm qua những nét phác thảo sơ bộ của các chuyên gia và các hãng công nghệ về cách thức loài người đi du lịch trong tương lai gần.

THAM QUAN THEO PHONG CÁCH THỰC TẾ ẢO

Khi điều kiện sống được nâng cao, lượng người có khả năng đi du lịch ngày càng tăng, các địa điểm du lịch sẽ trở nên bận rộn hơn nhiều so với hiện nay.

Điều này dẫn đến nguy cơ quá tải cho các điểm du lịch và những phiền toái từ việc xếp hàng chờ đợi hoặc tắc đường. Công nghệ thực tế ảo là một trong những cách trải nghiệm giúp du khách tránh được những phiền toái không đáng có trong một kỳ nghỉ xả hơi.

Hãng điện tử Samsung và đảo Hamilton (Australia) gần đây đã cùng hợp tác để tạo ra một sản phẩm trải nghiệm thực tế ảo hấp dẫn độc nhất vô nhị, giúp du khách có thể quan sát hòn đảo từ góc nhìn 360 độ trên không, trên mặt đất và thậm chí dưới nước.

Nhờ có góc nhìn ba chiều sống động, du khách có thể trải nghiệm các cảnh đẹp và cơ sở vật chất của đảo Hamilton theo một cách thức khác xa với việc ngắm các hình ảnh tĩnh hoặc video tiêu chuẩn hiện nay.

Không chỉ có đảo Hamilton, hãng lữ hành nổi tiếng Thomas Cook cũng vừa trình làng phiên bản tour du lịch thực tế ảo theo phương châm "thử trước khi mua hàng".

Khách hàng chỉ cần đeo thiết bị nghe nhìn vào là có thể bay trên bầu trời thành phố Manhattan hoặc ghé vào một nhà

hàng tại đảo Cyprus trước khi quyết định trả tiền cho kỳ nghỉ.

Theo chuyên gia phân tích tương lai Ian Pearson, thực tế ảo sẽ trở thành phương thức trải nghiệm phổ biến trong tương lai. Khi số lượng du khách vượt quá khả năng phục vụ của các điểm du lịch, con người sẽ phải dùng đến các giải pháp như bốc thăm may mắn hoặc tìm những cách thức hoàn toàn mới.

Tại một số nơi, việc hạn chế lượng du khách do nguyên tắc an ninh cũng đặt ra yêu cầu phải vừa phục vụ được khách, vừa giữ cho điểm du lịch không bị tổn hại. Những người có nhu cầu và có tiềm lực tài chính phù hợp có thể sẽ lựa chọn các trải nghiệm 4D để được tham quan và thư giãn như trong một kỳ nghỉ thật sự.

Hiện tại, trải nghiệm trên thế giới ảo chưa thể đem lại cảm giác như thật. Tuy nhiên, ý tưởng về hình thức du lịch này đang được nghiêm túc cân nhắc.

Nếu được triển khai, một số địa điểm nổi tiếng như quần thể di tích đá Stonehenge tại Anh hoặc đền Taj Mahal tại Ấn Độ có thể sẽ là những nơi đầu tiên áp dụng phương pháp này.

Trải nghiệm thực tế ảo

Thực tế ảo sẽ trở thành phương thức trải nghiệm phổ biến, còn du lịch vũ trụ sẽ sớm trở thành một hoạt động thương mại phát triển rất mạnh trong tương lai - Ian Pearson - chuyên gia phân tích tương lai.

sẽ có một vị trí nhất định trong ngành công nghiệp du lịch; tuy nhiên, đối với không ít người, chắc chắn trầm nghe vẫn không bằng một thấy, trầm thấy không thể bằng một trải nghiệm thực tế ngoài đời.

DU LỊCH VŨ TRỤ

Bay lên vũ trụ là ước mơ của không ít người. Năm 2001, nhà triệu phú Mỹ Dennis Tito đã trở thành người đầu tiên trong lịch sử đi du lịch trên vũ trụ với một hành trình kéo dài

Trong tương lai gần, việc đi du lịch vũ trụ như tỷ phú Dennis Tito sẽ vô cùng dễ dàng.

Ảnh: Publicbroadcasting

một tuần trên Trung tâm Vũ trụ quốc tế ISS. Đến nay chỉ có 6 người may mắn được tiếp bước Dennis Tito và cũng chỉ có duy nhất Cơ quan Hàng không vũ trụ Nga là nơi cung cấp dịch vụ đặc biệt này.

Tuy nhiên, theo chuyên gia phân tích tương lai Ian Pearson, du lịch vũ trụ sớm trở thành một hoạt động thương mại phát triển mạnh trong thời gian tới.

Một trong các đột phá sẽ đến cùng tàu du hành Starliner CST-100 của hãng Boeing. Dự kiến, hai năm nữa CST-100 sẽ bắt đầu chở các nhà du hành lên trạm vũ trụ.

Chiếc tàu này cũng sẽ

bay phản lực trên vũ trụ.

Cấu trúc dạng tổ ong không có mối hàn giúp thân tàu nhẹ, tiết kiệm chi phí. Kết cấu khỏe mạnh của thân tàu giúp nó có thể vận hành được 10 lần mới bị thải loại. Hệ thống hạ cánh cũng hoàn toàn tự động nên phi hành đoàn cần ít thời gian đào tạo hơn. Kết hợp lại, CST-100 sẽ là phương tiện hoàn hảo để du lịch mà không quá tốn kém.

Bên cạnh CST-100, tàu vũ trụ Dragon của hãng SpaceX sẽ trở thành chiếc tàu du hành vũ trụ cá nhân đầu tiên. Nó cũng là chiếc tàu tư nhân đầu tiên đi vào quỹ đạo và tiếp cận trạm ISS.

Các điều kiện đang trở nên thuận lợi và rất nhiều hãng lữ hành hàng đầu đang quan tâm đến việc xúc tiến mảng du lịch không gian.

Dự kiến, các khách sạn không gian cũng sẽ sớm xuất hiện để phục vụ ăn nghỉ cho khách du lịch vũ trụ.

Kể từ chuyến đi đầu tiên đáng giá 20 triệu USD của Dennis Tito cho đến hiện nay, du lịch không gian chỉ phục vụ cho một số rất ít các đại tỷ phú.

Tuy nhiên trong tương lai, việc phổ cập hóa sẽ làm giảm chi phí, giúp nhiều người có thể tiếp cận hơn với dịch vụ này.

Chúng ta có quyền kỳ vọng trong vòng 20 năm tới, không gian ngoài Trái đất sẽ là một trong các lựa chọn có sẵn trong "thực đơn" du lịch của con người.

NGỌC HIỂN

Du lịch sinh thái gây nguy hiểm cho động vật?

Không ít du khách hiện nay có xu hướng lựa chọn đi du lịch tại những vùng xa xôi hẻo lánh. Theo chuyên gia Daniel Blumstein của Đại học California (Mỹ), các vùng bảo tồn trên thế giới hiện tiếp nhận hàng tỷ lượt khách du lịch mỗi năm, tương đương với tổng số cư dân hiện có trên Trái đất. Những khách du lịch này hy vọng các khoản chi tiêu của mình sẽ làm lợi cho môi trường tự nhiên.

Tuy nhiên, một nghiên cứu vừa được đăng trên tạp chí khoa học Trends in Ecology & Evolution ngày 9/10 lại cho thấy hoạt động du lịch sinh thái có thể ảnh hưởng xấu đến các loài động vật.

Theo đó, sự hiện diện của con người làm thay đổi tập tính của động vật. Những sự thay đổi này đến lượt nó sẽ tác động đến các khía cạnh còn lại của đời sống động vật, có thể sẽ khiến chúng gặp nguy hiểm theo những cách hoàn toàn mới.

Cụ thể, do thời gian dài tiếp cận gần gũi với khách viếng thăm, động vật sẽ mất dần sự cảnh giác. Chúng sẽ trở nên ngày càng thoải mái hơn khi tiếp xúc với con người và dễ bị xâm hại hơn.

Từ góc độ nào đó, hoạt động du lịch sinh thái có thể coi gần giống với việc định cư hoặc đô thị hóa. Cả ba đều dẫn đến các tương tác thường xuyên giữa con người và động vật và lâu dài sẽ đưa tới hiện tượng động vật quen người - giống với hoạt động thuần dưỡng động vật trước đây.

Sự có mặt của con người cũng có thể xua đuổi bớt những động vật ăn thịt, qua đó tạo ra một thiên đường an toàn cho các động vật nhỏ dẫn đến việc chúng sẽ trở nên bạo dạn hơn.

"Chỉ cần một xáo trộn nhỏ do con người gây ra cũng có thể ảnh hưởng đến tập tính hoặc các đặc điểm sinh học quần thể của một loài và tác động lên chức năng của loài trong quần xã sinh vật, đến khi gặp kẻ thù thật sự, chúng sẽ dễ bị ăn thịt hơn. Hậu quả cuối cùng là tỷ lệ tử vong tăng cao hơn so với khi chưa được con người quan tâm" - nghiên cứu kết luận.

LÊ NGỌC

NHÀ THIÊN VĂN HỌC NỮ CAROLINE HERSCHEL:

Chiều cao tính từ đầu lên các vì sao

Bất chấp số phận trở trêu, nhà thiên văn học người Đức Caroline Herschel đã vươn lên trở thành một trong những nhà khoa học nữ nổi tiếng nhất trong lịch sử.

SỰ NGHIỆP NGÀ CỦA SỐ PHẬN

Caroline Herschel (1750-1848) sinh ra không được may mắn. Năm lên 10 tuổi, bà mắc căn bệnh sốt phát ban do. Di chứng để lại là Caroline không thể lớn thêm được nữa và chiều cao chỉ dừng lại ở 1,3 mét. Điều đó khiến suốt cuộc đời của mình, bà đã không kết hôn với bất kỳ ai và cũng rất ít bạn bè.

Không thể tìm nổi một công việc, năm 22 tuổi Caroline đành theo người anh trai là William Herschel tới Bath (Anh) để làm quản gia.

Khi William chuyển từ dạy nhạc sang làm kính thiên văn và nghiên cứu khoa học vũ trụ thì Caroline - ngoài vai trò là người giúp việc nhà - còn có nhiệm vụ mài kính để làm kính thiên văn.

Vào năm 1781, William

phát hiện ra hành tinh Uranus và được nhà vua nước Anh George III để mắt tới. Sau đó công việc của ông ngày càng nhiều, Caroline tham gia giúp anh mình ghi chép lại các cuộc khảo sát trên bầu trời với hàng nghìn tinh vân và cụm sao mới.

Phải đến lúc này sức sống, tài năng tiềm tàng trong Caroline mới được thổi bùng lên. Bà đam mê thiên văn học và thực hiện các quan sát độc lập, tự nghiên cứu bầu trời ngay khi giúp việc cho William.

VƯƠN ĐẾN CÁC VÌ SAO

Vào ngày 26/2/1783, Caroline phát hiện ra một cụm sao mà ngày nay được đặt tên là NGC 2360. Sau đó bà còn phát hiện được 14 tinh vân mới.

Đặc biệt tới ngày 1/8/1786, Caroline phát hiện một vật thể di chuyển

chậm qua bầu trời đêm. Bà quan sát lại vật thể này vào đêm hôm sau. Kết quả là Caroline đã trở thành người phụ nữ đầu tiên phát hiện ra một sao chổi.

Vinh dự đã đến với bà khi Nhà vua George III chính thức bổ nhiệm Caroline làm người trợ giúp William và trả lương cho bà vào năm 1787. Bà chính là người phụ nữ đầu tiên được trả lương với tư cách là người làm việc trong lĩnh vực khoa học.

Năm 1788, William kết hôn, Caroline được "giải phóng" khỏi rất nhiều công việc nội trợ trong nhà. Bà dành trọn thời gian cho việc nghiên cứu bầu trời. Trong hơn một thập kỷ tiếp theo, Caroline đã phát hiện ra 7 sao chổi khác. Chính bà cũng là người đã bổ sung thêm 550 ngôi sao vào bộ chỉ mục các ngôi sao được nhà thiên văn học hoàng gia Anh John Flamsteed biên soạn lần đầu.

Sau khi William mất năm 1822, Caroline đã trở lại quê nhà ở Đức sống với

Caroline Herschel - nhà thiên văn học nữ đầu tiên trong lịch sử.

Ảnh: Pixshark.com

em trai của mình và tiếp tục công việc biên soạn chỉ mục các tinh vân mà William và bà đã phát hiện ra. Caroline nhận được huy chương Vàng của Hiệp hội Thiên văn học Hoàng gia Anh và được phong là thành viên danh dự của hiệp hội. Không chỉ thế ở tuổi 96, Caroline vẫn nhận được huy chương Vàng khoa học do nhà vua Đức trao tặng.

Nhà nữ thiên văn học Caroline trút hơi thở cuối cùng vào ngày 9/1/1848. Trên bia mộ của bà được khắc dòng chữ "Caroline Herschel đã trở về với bầu trời đầy sao".

Để tôn vinh những cống hiến vĩ đại của Caroline - người có chiều cao tính từ đầu lên các vì sao - tiểu hành tinh 281 Lucretia được phát hiện năm 1888 đã được đặt tên theo tên

của Caroline.

Sau đó, miệng núi lửa C.Herschel của Mặt trăng cũng có tên lấy từ chính tên của bà. Nhà thơ nữ quyền nổi tiếng của Mỹ Adrenne Rich năm 1968 còn sáng tác thơ để tôn vinh cuộc sống đầy nghị lực và những thành tựu khoa học chói lọi của Caroline.

VĂNBIÊN
(Tổng hợp)

SỞ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ TỈNH PHÚ THỌ THÔNG BÁO

Tuyển chọn tổ chức, cá nhân chủ trì thực hiện nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp tỉnh thực hiện từ kế hoạch năm 2016

Căn cứ Quyết định số 11/2015/QĐ-UBND - ngày 27 tháng 8 năm 2015 của UBND tỉnh Phú Thọ về việc ban hành quy định cụ thể về quản lý nhiệm vụ khoa học và công nghệ có sử dụng ngân sách nhà nước tỉnh Phú Thọ;

Thực hiện Quyết định số 2306/QĐ-UBND - ngày 24 tháng 9 năm 2015 của Chủ tịch UBND tỉnh Phú Thọ về việc phê duyệt "Danh mục các nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp tỉnh thực hiện mới từ kế hoạch năm 2016" và cơ chế điều hành thực hiện hoạt động nghiên cứu khoa học và phát triển công nghệ năm 2016;

Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Phú Thọ thông báo tuyển chọn tổ chức, cá nhân chủ trì thực hiện nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp tỉnh năm 2016.

I. Danh mục nhiệm vụ cấp tỉnh năm 2016 đưa ra tuyển chọn:

1. Dự án: Tạo lập, quản lý và phát triển nhãn hiệu tập thể "mì gạo Hùng Lô" nhằm phát triển bền vững làng nghề sản xuất mì gạo xã

Hùng Lô, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ.

- Định hướng mục tiêu: Xây dựng nhãn hiệu tập thể "mì gạo Hùng Lô" nhằm tăng lợi thế cạnh tranh, tăng thu nhập, phát triển bền vững KT-XH làng nghề mì gạo Hùng Lô; đăng ký sở hữu tri tuệ nhãn hiệu tập thể "Mì gạo Hùng Lô".

- Dự kiến sản phẩm: Quy trình sản xuất, bảo quản mì gạo đảm bảo vệ sinh, an toàn thực phẩm; quy trình kiểm soát chất lượng mì gạo Hùng Lô; quy trình cấp quyền sử dụng và gắn tem nhãn cho sản phẩm; 1 mô hình mẫu về sản xuất mì gạo đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm; sản phẩm mì gạo đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm; 10 kỹ thuật viên và 50 người dân được đào tạo về kỹ thuật sản xuất mì gạo đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm.

2. Đề tài: Nghiên cứu công nghệ bảo quản khoai tây vàng huyện Thanh Sơn, tỉnh Phú Thọ. (Đơn vị phối hợp: UBND huyện Thanh Sơn).

- Định hướng mục tiêu: Xây dựng quy trình công nghệ bảo quản khoai tây vàng nhằm kéo dài thời gian bảo quản đối với sản phẩm khoai tây vàng so với phương pháp truyền thống từ 2 tháng trở lên, đảm bảo

chất lượng và vệ sinh thực phẩm góp phần nâng cao giá trị sản phẩm, góp phần phát triển sản xuất và tăng khả năng tiêu thụ sản phẩm, đưa thương hiệu khoai tây đến với đông đảo người tiêu dùng.

- Dự kiến sản phẩm: Quy trình bảo quản khoai tây; Mô hình bảo quản khoai tây quy mô nông hộ với số lượng 3 tấn khoai tây được bảo quản từ 2 tháng trở lên và đảm bảo chất lượng an toàn vệ sinh thực phẩm.

3. Đề tài: Nghiên cứu quy trình nuôi thương phẩm cá chạch đồng (Misgurnus anguillicaudatus) trong ruộng lúa tại tỉnh Phú Thọ.

- Định hướng mục tiêu: Xây dựng quy trình nuôi thương phẩm cá chạch đồng trong ruộng lúa tại tỉnh Phú Thọ và mô hình nuôi thương phẩm cá chạch đồng trong ruộng lúa đạt năng suất 5 tấn/ha phù hợp với điều kiện của Phú Thọ nhằm phát triển phong phú và đa dạng cơ cấu đàn nuôi tại tỉnh Phú Thọ, giúp xóa đói giảm nghèo.

- Dự kiến sản phẩm: Quy trình nuôi thương phẩm cá chạch đồng trong ruộng lúa tại tỉnh Phú Thọ; mô hình nuôi thương phẩm cá chạch đồng trong ruộng đạt năng suất 6 tấn/ha; sản xuất được

500 kg cá chạch đồng thương phẩm cỡ 30 - 40 con/kg.

II. Thành phần và thời gian nộp hồ sơ.

1. Thành phần hồ sơ:

(1) Đơn đăng ký chủ trì thực hiện nhiệm vụ theo mẫu (mẫu A3-ĐƠN).

(2) Bản sao giấy chứng nhận đăng ký hoạt động KH&CN của tổ chức, cá nhân đăng ký chủ trì nhiệm vụ KH&CN (nếu có).

(3) Thuyết minh nhiệm vụ theo mẫu phù hợp từng loại nhiệm vụ (mẫu A4-1-TMDTKH, A4-4-TMDAKHCN và A4-5-PLKP).

(4) Tóm tắt hoạt động KH&CN của tổ chức, cá nhân đăng ký chủ trì nhiệm vụ (mẫu A5-CQCT).

(5) Tóm tắt hoạt động khoa học và công nghệ của cơ quan chuyển giao công nghệ hoặc cơ quan phối hợp thực hiện (mẫu A6-CQCG) nếu có;

(6) Lý lịch khoa học của cá nhân đăng ký chủ trì nhiệm vụ có xác nhận của tổ chức quản lý nhân sự (mẫu A7-LLKH).

(7) Sơ yếu lý lịch khoa học của chuyên gia nước ngoài kèm theo giấy xác nhận về mức lương chuyên gia (trường hợp thuê chuyên gia nước ngoài).

(8) Văn bản xác nhận về sự đồng ý của các tổ chức phối hợp thực hiện nhiệm

vụ (mẫu A8-XNPH). (Trường hợp có tổ chức phối hợp thực hiện).

(9) Văn bản chứng minh năng lực về nhân lực KH&CN, trang thiết bị của đơn vị phối hợp thực hiện (trường hợp có tổ chức phối hợp thực hiện).

(10) Văn bản chứng minh năng lực huy động vốn từ nguồn khác (nếu có).

(11) Bảo giá thiết bị, nguyên vật liệu chính cần mua sắm để thực hiện nhiệm vụ (trong trường hợp thuyết minh nhiệm vụ có nội dung mua, trang thiết bị, nguyên vật liệu).

Các file biểu mẫu nêu trên được đăng trên trang thông tin điện tử của Sở Khoa học và Công nghệ: <http://www.sokhoahoccongnghetphutho.gov.vn>.

Hồ sơ đăng ký tham gia tuyển chọn được lập thành 10 bộ, trong đó có 1 bộ hồ sơ gốc (có dấu và chữ ký trực tiếp) và 1 bản điện tử của hồ sơ ghi trên đĩa quang (dạng PDF, không đặt mật khẩu) được đóng gói trong túi hồ sơ có niêm phong và dán kín, bên ngoài ghi rõ: Hồ sơ đăng ký tham gia tuyển chọn chủ trì thực hiện nhiệm vụ khoa học và công nghệ cấp tỉnh năm 2016; Tên nhiệm vụ; Tên, địa chỉ của tổ chức, cá nhân đăng ký chủ trì và tổ

chức tham gia phối hợp thực hiện; Họ tên cá nhân đăng ký chủ nhiệm và danh sách cá nhân tham gia chính thực hiện nhiệm vụ; Danh mục tài liệu có trong hồ sơ.

2. Thời hạn nộp hồ sơ: Từ ngày ra thông báo đến hết ngày 31/12/2015.

3. Nơi nhận hồ sơ: Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Phú Thọ - đường Kim Đồng, phường Gia Cẩm, thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ.

4. Lưu ý về hồ sơ hợp lệ: Hồ sơ được xem là hợp lệ phải có đầy đủ các thành phần hồ sơ theo quy định; phải nộp đúng thời hạn (căn cứ vào dấu bưu điện nơi gửi hoặc dấu văn thư nhận nếu gửi trực tiếp) và các biểu mẫu phải đáp ứng yêu cầu phù hợp về thể thức và nội dung. Các hồ sơ không hợp lệ sẽ không được xem xét tuyển chọn và không gửi trả lại.

Mọi chi tiết cần thiết xin liên hệ: Phòng Quản lý khoa học (Sở Khoa học và Công nghệ), điện thoại: 0210.3854695 hoặc email theo địa chỉ: phongqlkhpt@gmail.com.

Thông báo này có hiệu lực kể từ ngày ký.

GIÁM ĐỐC
Nguyễn Thủy Trọng

Khủng long tuyệt chủng vì thảm họa kép

Từ trước tới nay, phần lớn giới khoa học vẫn cho rằng khủng long tuyệt chủng là do hậu quả của việc thiên thạch rơi xuống Trái đất. Tuy nhiên, một nghiên cứu mới nhất của các nhà khoa học Mỹ chỉ ra rằng, đó chỉ là một phần nguyên nhân.

THẢM HỌA KÉP

Loài khủng long vốn thống trị Trái đất trong suốt 160 triệu năm. Tuy nhiên, khoảng 66 triệu năm trước, một thiên thạch khổng lồ có đường kính 10km rơi xuống ngoài khơi bờ biển Mexico, tạo ra miệng hố Chicxulub rộng 200km. Hậu quả là vụ va chạm đã giải phóng một lượng cát bụi và khí độc lớn vào không gian, che phủ cả Mặt trời làm biến đổi khí hậu, khiến Trái đất trở nên lạnh giá. Đây được coi là nguyên nhân khiến loài khủng long cùng 75% các loài động vật bị tuyệt chủng.

Tuy nhiên, giả thuyết này bị nhiều nhà khoa học hoài nghi. Họ cho rằng vụ va chạm không thể sản sinh ra đủ lượng khí sulfur và carbon dioxide - mà ta có thể quan sát được trên các thiên thạch - để có thể gây ra thảm họa lớn đến như vậy cho Trái đất.

Mới đây, một công trình nghiên cứu của các nhà khoa học Mỹ được công bố trên tạp chí Science cho thấy hoàn toàn có cơ sở để hoài nghi chuyện loài khủng long tuyệt chủng hoàn toàn chỉ do vụ va chạm thiên thạch.

Cụ thể là các chuyên gia tin rằng, khi thiên thạch rơi đã gây ra những tác động địa chất lớn lao và khiến bảy Deccan - một trong

những núi lửa lớn nhất thế giới ở Ấn Độ - phun trào mãnh liệt, giải phóng một lượng cát bụi và khí độc cực lớn vào không gian. Chính lượng khói bụi này mới là tác nhân che phủ cả Mặt trời làm biến đổi khí hậu, khiến Trái đất trở nên lạnh giá.

Giáo sư Paul Renne - thuộc Đại học California (Mỹ), người đứng đầu nghiên cứu - cho biết: "Dựa trên số liệu phân tích về dung nham, chúng tôi có thể đưa ra một kết luận chắc chắn rằng việc bảy Deccan tăng cường hoạt động mạnh và gây ra các tác động lớn trong vòng 50.000 năm đã dẫn tới sự tuyệt chủng của loài khủng long. Như vậy là việc thiên thạch va chạm với Trái đất và núi lửa phun trào là hai nguyên nhân dẫn đến việc loài khủng long bị tuyệt chủng".

TÁC ĐỘNG CỦA NÚI LỬA LỚN ĐẾN MỨC NÀO?

Trong nghiên cứu này, các nhà khoa học Mỹ đã phân tích các lớp đá tại bảy Deccan, Ấn Độ và thấy rằng các lớp trầm tích chứa nhiều hóa thạch thuộc ranh giới K-T - thời điểm đánh dấu sự kết thúc của kỷ Phấn trắng và bắt đầu của kỷ Đệ tam - khi khủng long biến mất. Số liệu thu thập được giúp các nhà

Khủng long tuyệt chủng là do thiên thạch rơi và núi lửa phun trào.

Ảnh: Huffpost

"Thiên thạch va chạm với Trái đất và núi lửa phun trào là hai nguyên nhân dẫn đến việc loài khủng long bị tuyệt chủng". - GS Paul Renne - ĐH California

khoa học có được những bằng chứng rất vững chắc để chứng minh cho giả thuyết của mình.

Họ cho rằng, bảy Deccan vốn hoạt động từ trước khi thiên thạch rơi xuống Trái đất. Tuy nhiên, sau sự kiện này, ngọn núi lửa mặc dù không hoạt động thường xuyên như trước nhưng mỗi lần "thức tỉnh", nó giải phóng số lượng dung nham lớn gấp đôi bình thường, thải ra một lượng khí sulfur và

carbon dioxide khổng lồ vào không gian.

Theo các tác giả của nghiên cứu này, sức mạnh hủy diệt của việc núi lửa phun trào lớn gấp bội "mùa đông hạt nhân" (nuclear winter) - hiện tượng khói và bụi do các vụ nổ hạt nhân gây ra, bao trùm Trái đất - ngăn cản ánh sáng Mặt trời chiếu xuống khiến nhiệt độ giảm mạnh. Đây chính là nguyên nhân gây ra thảm họa diệt vong cho các loài

động vật.

Các tác giả nghiên cứu cho rằng hoạt động của ngọn núi lửa này kéo dài liên tục trong 50.000 năm. Sự phun trào còn tiếp diễn và tăng cường sau thời điểm loài khủng long biến mất. Chính nó làm chậm quá trình phục hồi sự sống cho đến khoảng 500.000 năm sau ranh giới K-T.

"Chúng tôi tin ngọn núi lửa này tăng cường hoạt động mạnh hơn tại ranh giới K-T khiến quá trình phục hồi sự sống trên Trái đất bị chậm lại. Phải đến khi ngọn núi lửa này tàn lụi, sự sống trên Trái đất mới dần được khôi phục" - Giáo sư Paul Renne nói.

Trong khi đó, đồng tác giả của nghiên cứu - Giáo sư Mark Richards, một nhà

khoa học cũng đến từ Đại học California (Mỹ) - cho biết: "Kịch bản mà chúng tôi đề xuất là vụ rơi thiên thạch kích hoạt, khiến bảy Deccan gia tăng cường độ hoạt động. Chúng tôi đã đối chiếu giả thuyết này với những nghiên cứu trước đây về sự tuyệt chủng của khủng long và thấy xuất hiện nhiều sự trùng hợp không thể tin nổi. Chúng tôi sẽ nghiên cứu để tìm ra thêm những số liệu có độ chính xác cao chỉ ra sự liên hệ giữa ba sự kiện: Vụ va chạm của thiên thạch và Trái đất, sự tuyệt chủng của loài khủng long và sự gia tăng hoạt động phun trào của núi lửa. Khi đó mọi người sẽ dần chấp nhận giả thuyết của chúng tôi".

VIỆT ANH

"Loài người rời Trái đất càng sớm càng tốt"

Đó là phát biểu của nhà tỷ phú Elon Musk - người nổi tiếng trong việc kinh doanh các sản phẩm cho tương lai và là doanh nghiệp tư nhân đi đầu trong kế hoạch đưa con người lên sao Hỏa.

Trong hàng tỷ tỷ hành tinh trên vũ trụ, con người đã tìm được một địa điểm hoàn hảo cho cuộc sống là Trái đất. Tuy vậy, Trái đất cũng chưa chắc đã phải là địa điểm tuyệt đối an toàn cho loài người. Bằng chứng là hành tinh xanh từng trải qua 5 cuộc "đại tuyệt chủng" vì những lý do khác nhau như thiên

thạch rơi, núi lửa phun trào...

Trong số những người lo lắng nhất về "ngày tận thế" có Elon Musk. Bởi vậy, tỷ phú này cho rằng loài người nên sớm rời khỏi Trái đất và tiến vào vũ trụ càng sớm càng tốt. Ông cho rằng nếu mối đe dọa chỉ là thiên thạch thì con người có công nghệ để bảo vệ Trái đất; thế nhưng giả sử như một ngôi sao gần Trái đất nổ tung, loài người có thể bị diệt vong mà không thể cứu vãn được. "Chúng ta không thể ngồi yên để những chuyện như vậy xảy ra" - Elon Musk nói.

Lý luận của Elon Musk là: Hãy tưởng tượng Trái đất như là một ổ cứng của máy vi tính, rất nhiều giống loài tồn tại tương tự như các tệp văn bản lưu trong ổ. Ổ cứng này từng 5 lần bị hỏng (5 cuộc "đại tuyệt chủng" trong quá khứ) và mỗi lần như thế lại mất đi một lượng lớn tài liệu (nhiều giống loài bị tuyệt chủng). Hãy tưởng tượng bạn có một tệp dữ liệu vô cùng quan trọng (loài người), bạn biết rằng ổ cứng lưu tệp dữ liệu đó có thể bị hỏng mỗi tháng và lần cuối cùng là cách đây 5 tuần. Vậy biện pháp

của bạn là gì? Đơn giản chỉ là sao lưu tài liệu đó sang một chiếc ổ cứng thứ hai.

Elon Musk cũng cho rằng sao Hỏa chính là "ổ cứng" dự phòng cho con người. Tỷ phú này muốn đưa 1 triệu người đến hành tinh đỏ. "Số lượng người phải lên tới 1 triệu người mới đủ để con người xây dựng cơ sở vật chất, phát triển và sinh sống trên sao Hỏa" - Elon Musk cho biết.

Elon Musk đã lên kế hoạch thiết kế một tàu vũ trụ có thể mang 100 người trong một chuyến bay đến sao Hỏa cuối năm nay.

VIỆT ANH

Nhà tỷ phú Elon Musk.

Ảnh: ITN

“Giáp” bảo vệ Trái đất còn 1 tỷ năm

Từ trường - Lớp giáp bảo vệ Trái đất khỏi bức xạ gió Mặt trời - được hình thành cách đây khoảng 1 tỷ đến 1,5 tỷ năm và sẽ còn tồn tại thêm 1 tỷ năm nữa.

Đây là kết quả nghiên cứu vừa được các nhà khoa học thuộc Đại học Liverpool (Anh) công bố trên Tạp chí Nature.

Được biết, các nhà nghiên cứu đã phân tích các dữ liệu về từ trường Trái đất thông qua các mẫu đá, trầm tích, nham thạch.

Họ nhận thấy từ trường của Trái đất đã gia tăng mạnh mẽ trong khoảng từ 1 tỷ đến 1,5 tỷ năm trước. Các nhà khoa học tin rằng đó chính là dấu hiệu cho sự xuất hiện của lớp lõi rắn ở trung tâm Trái đất.

Con số này chính xác hơn nhiều so với các ước tính trước đây rằng lớp tận cùng của Trái đất hình thành cách đây từ 500 triệu đến 2 tỷ năm trước.

Tiến sĩ Andy Biggin - tác giả chính của nghiên cứu - cho biết: “Lõi sắt rắn của Trái đất hình thành cách đây khoảng 1 tỷ tới 1,5 tỷ năm trước. Nó được sinh ra từ lớp ngoài (ở dạng lỏng)

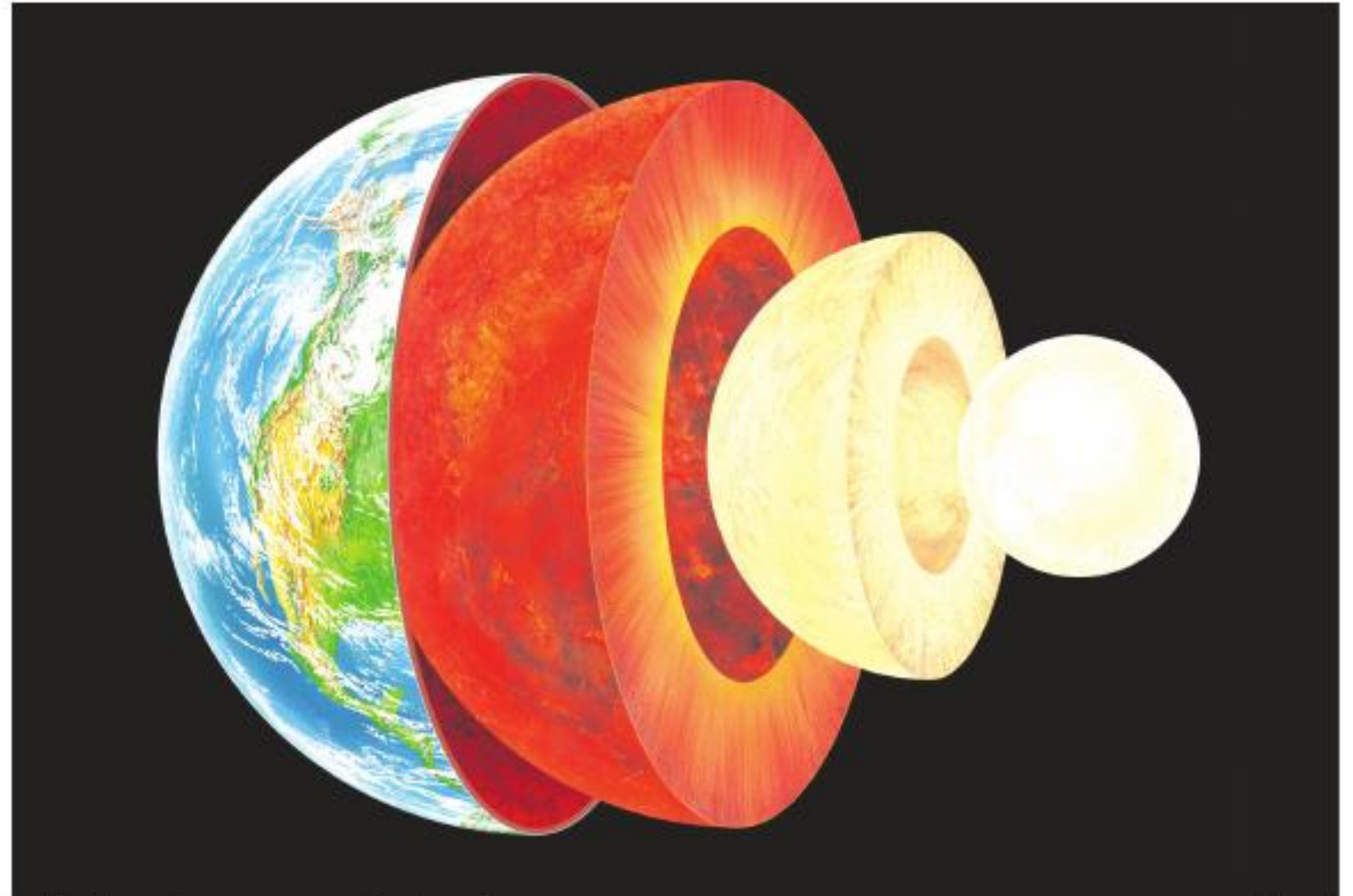
do sự nguội dần đi ở phần bên trong Trái đất. Trung bình mỗi năm, lớp lõi này tăng lên khoảng 1mm”.

Trái đất hình thành cách đây 4,54 tỷ năm. Khi đó nó chỉ là một quả cầu đá nóng chảy. Dần dần lớp bên ngoài nguội đi hình thành thành các lớp của Trái đất. Lõi trong hay nhân trong là phần trong cùng của Trái đất. Nó là một quả cầu ở dạng rắn, có kích cỡ tương tự như sao Diêm Vương (bán kính khoảng 1.220 km).

Lõi trong chứa hợp kim sắt-niken và có nhiệt độ tương đương nhiệt độ bề mặt của Mặt trời (khoảng 5.780 K).

Các nhà nghiên cứu quan tâm đến trung tâm của hành tinh xanh vì nó tạo ra từ trường - lớp “giáp” bảo vệ chúng ta khỏi gió Mặt trời và các bức xạ có hại từ vũ trụ.

Độ mạnh của từ trường Trái đất tỷ lệ thuận với chuyển động của các phần

Lõi sắt rắn của Trái đất hình thành cách đây khoảng 1 tỷ tới 1,5 tỷ năm trước.

Ảnh: BBC

tử sắt trong phần lõi nóng chảy. Chuyển động này xảy ra do đối lưu nhiệt - hiện tượng hình thành do lõi Trái đất truyền nhiệt cho các lớp phía ngoài. Sự đối lưu mạnh lên đáng kể khi lõi bên trong bắt đầu hóa rắn, làm tăng cường

độ của từ trường. Quá trình này liên tục xảy ra cho tới ngày nay.

“Chúng tôi thấy rằng tốc độ mất nhiệt của phần lõi Trái đất hiện nay diễn ra chậm nhất trong 4,5 tỷ năm qua. Nghiên cứu của chúng tôi cho thấy từ

trường của Trái đất sẽ còn tồn tại trong vòng 1 tỷ năm hoặc lâu hơn nữa” - tiến sĩ Biggin cho biết.

Điều này trái ngược hẳn với sao Hỏa. Hành tinh này cũng xuất hiện từ trường rất sớm. Tuy nhiên, từ trường đã biến mất sau

500 triệu năm. Các nhà khoa học tin rằng điều này dẫn tới việc sao Hỏa bị bức xạ Mặt trời tác động khiến hành tinh này không thể hình thành sự sống như Trái đất.

LÊ MAI

(Theo Daily Mail)

Quay quay trong không gian...

Làm vệ tinh của người ngoài hành tinh

Bạn cần có

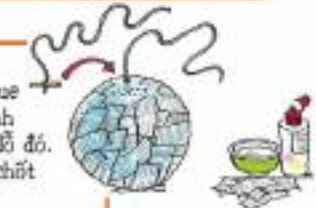
- bóng bay • giấy báo
- keo bột PVA
- bìa cứng dày
- dây • vài que tăm
- kéo và dao thủ công
- màu vẽ và cọ vẽ
- bút keo nhũ
- các hình sao trên giấy trắng kim, dây kim tuyến • bút viết
- đất sét hoặc đất nặn

1 Để làm ra một hành tinh, thổi quả bóng bay lớn cho căng tròn và bôi lên quả bóng đó các dải báo tẩm keo hòa nước thành nhiều lớp. Để khô.

2

Buộc một đoạn dây vào que tăm. Chọc một lỗ trên hành tinh và luồn que tăm qua lỗ đó. Kéo ngược sợi dây (que tăm sẽ chốt giữ sợi dây ở đó).

3

Trổ một hình ngôi sao trên bề mặt hành tinh và kéo phần giấy ở đó ra ngoài để tạo hình một hồ thiên thạch. Trang trí hành tinh bằng hỗn hợp màu vẽ và keo rồi rắc các hạt kim tuyến và dán các hình ngôi sao vào đó trước khi keo khô.

4

Cắt một vành đai bằng bìa cứng dày sao cho hành tinh của bạn có thể chui qua đó. Trang trí vành đai bằng màu vẽ và các viên keo nhũ.

5

Ấn 4 que tăm vào giữa rìa phía trong của vành đai. Sau đó, giữ vành đai quanh phần nằm chính giữa của hành tinh và dùng bút đánh dấu vị trí của các que tăm. Chọc các lỗ nhỏ tại chỗ đã đánh dấu và đặt vành đai vào. Dán keo để gia cố.

6

Làm một người ngoài hành tinh bằng đất nặn và nhét vào hồ thiên thạch.

Trèo vệ tinh của bạn cạnh cửa sổ và xem nó quay tròn!

Lợn lạp công lớn giúp các nhà khảo cổ học

Các chú lợn là nhân tố quan trọng nhất trong phát hiện lớn này. Ảnh minh họa.

Các nhà khoa học của Đại học Reading (Anh) vừa có khám phá đáng kinh ngạc về các công cụ bằng đá thời kỳ băng hà tại vùng Rubha Port an t-Seilich (Scotland) nhờ sự giúp đỡ của các chú lợn.

Những con vật này đã đào được một số đồ tạo tác đá trong khi đi kiếm thức ăn ở bờ biển Islay. Các vật dụng này được một nhân viên kiểm lâm thu thập và đưa đến cho nhóm các nhà khoa học dẫn đầu là tiến sĩ Karen Wicks và giáo sư Steve Mithen.

Cuộc khai quật thực hiện ngay sau đó phát hiện được các đồ tạo tác bằng đá từ Kỷ băng hà bao gồm dụng cụ cạo và lột da có niên đại khoảng 12.000 năm tuổi bị chôn vùi dưới các lớp tro bụi núi lửa.

Phát hiện này đẩy mốc thời gian những người tiền sử xuất hiện ở Scotland sớm hơn 2.000 năm và trên đảo Islay sớm hơn khoảng 3.000 năm so với những nghiên cứu trước. Tức là khoảng 12.000 năm trước, một nhóm người tiền sử đã tìm đến và trú ẩn trên

đảo Islay ở Scotland.

Tiến sĩ Wicks cho hay: “Các công cụ thời Kỳ băng hà chứng minh con người xuất hiện tại Scotland sớm hơn 3.000 năm so với ước tính trước đây. Điều này sẽ khiến những câu chuyện về lịch sử Islay hoàn toàn thay đổi, từ thời đại đồ đá giữa về thời đại đồ đá cũ.”

Nhóm nghiên cứu đưa ra giả thuyết rằng người tiền sử săn bắt trong những tháng mùa hè và vượt qua sông bằng thuyền da và chỉ trú ngụ trên đảo Islay trong thời gian ngắn.

Tiến sĩ Wicks thừa nhận rằng chính các chú lợn đã phát hiện ra tất cả và là nhân tố quan trọng nhất trong cuộc nghiên cứu này. Ông cho biết việc chuẩn bị và nghiên cứu cẩn thận là yếu tố rất quan trọng trong việc phát hiện các hiện vật bằng đá. Tuy nhiên, đôi lúc họ cũng cần cả sự may mắn. TT